

DARBININKAS

Vol. LXXVI, Nr. 41
Spalio - October 25, 1991

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

50 centų

Savaitės įvykiai

Penki nauji nariai išrinkti į Jungtinių Tautų Saugumo tarybą. Tai: Cape Verde, Japonija, Marokas, Venezuela ir Vengrija. Jos savo pareigas pradės nuo sausio 1 d. Kasmėt dvejų metų laikotarpiui išrenkami penki nariai į 15-os narių Saugumo Tarybą, kurioje, be regioninių atstovų, yra ir penki nuolatiniai su veto teise. Tai: D. Britanija, JAV, Kinija, Prancūzija ir Sovietų Sąjunga.

Jugoslavijos kronprincas Aleksandras, 46 metų amžiaus, buvęs britų karininkas ir dabar biznierių Londone, spalio pradžioje lankėsis Belgrade, pareiškė spaudai, kad jis mieliai sugrįžtų į Jugoslaviją, jei būtų galimybė sutaisyti kovojančias šalis. Jo manymu, konstitucinė monarchija būtų vienas geriausių būdų išspręsti separatinėms problemoms. Aleksandras yra gimęs Londone, vos prieš porą mėnesių, kai monarchija Jugoslavijoje 1946 m. buvo panaikinta įstatymiškai.

Vokietija pradėjo statyti Gudijoje ir Ukrainoje namus, kuriuose bus apgyvendinti Raudonojoje armijoje atitarnavusieji ir iš jos paleistieji kariai, šiuo metu tebesantys Vokietijos teritorijoje. Numatyta pastatyti butų už \$5 milijonų.

Izraelio vyriausybė sutiko dalyvauti Madride įvyksiančioje taikos konferencijoje taikos klausimu Artimuosiuose Rytuose. Tai bus pirmieji jo tiesioginiai pasitarimai su arabais nuo 1948 metų. Konferencijos atidaryme dalyvaus ir George Bush su Gorbačiovu.

Argentinos provincija Patagonija atsirado pavojuje, kai ją pradėjo smaugti prieš du mėnesius Čilėje prasiveržusių vulkanų dūmai. Žuvo šimtai tūkstančių avių, ir Patagonijai graso sausra, kuri gali ją paversti negyvenama dykuma.

Korupcija Kenijoje taip išsiplėtusi, jog Vakarų valstybės, teikiančios valstybei finansinę paramą, suabejojo, ar ji pasiekia tikslą. Taip pat ir Vakarų pramonininkai pradeda abejoti, ar jiems toliau apsimoka investuoti.

Lenkijos vyskupai savo ganytojiškame laiške tikinčiuosius kviečia ateinančių savaitę įvyksiančiuose rinkimuose balsuoti už kandidatus, kurie remia katalikų moralines vertybes ir pasisako prieš abortus.

NATO vadovybė pranešė, kad sutinkamai su Prezidento George Bush paskelbtu planu sumažinti JAV taktinių atominių ginklų kiekį, ateinančių poros metų laikotarpyje sąjungininkų branduolinius arsenalus sumažės 80-čia procentų. Tai reikštų, kad NATO sąjungininkai teoretinai Europoje apie 700 tokių ginklų vienėtų.

Ukraina atsisako dalyvauti ekonominėje sutartyje, kurią Gorbačiovo raginimu pasirašė kitos respublikos, siekiančios sudaryti laisvosios rinkos sąjungą Sovietijoje. Sutartį pasirašė Rusija, Armėnija, Kazachstanas, Gudija, Tadžikistanas, Turkmenija, Kirgizija ir Uzbekistanas.

ARČIAU PRIE KRIKŠČIONIŠKOS EUROPOS

— Religijos filosofijos ir meno studijų savaitė —

Rugsėjo 14-21 dienomis Lietuvoje įvyko religijos filosofijos ir bažnytinio meno studijų savaitė, pavadinta graikiškos kilmės vardu Sinoikija, kas lietuviškai reikštų dvasinę Lietuvos ir krikščioniškosios Vakarų Europos jungtį.

Sinoikijų pradžia

Tai buvo jau trečioji Sinoikija. Sinoikijoms Lietuvoje pradžia davė 1988 m. lapkričio 19-20 dienomis Marijampolėje ir Liudvinave įvykęs grynai muzikinis renginys, kurį suorganizavo jauni kompozitoriai ir muzikologai.

1989 m. renginys išsiplėtė ir virto Pirmąja Sinoikija — religijos filosofijos ir bažnytinės muzikos studijų savaitė. Tos Sinoikijos tikslas buvo žadinti dvasinį atsinaujinimą ir plėtoti glaudesnius ryšius su Vakarų Europos kultūra. Tais metais per savaitę Vilniuje, Kaune ir Marijampolėje buvo perskaitytos 43 paskaitos ir surengti 6 religinės muzikos koncertai.

Antroje Sinoikijoje 1990 m. lapkričio mėnesį buvo perskaityta 54 pranešimai ir surengti 8 religinės muzikos koncertai. Tada renginiai vyko Vilniuje, Kaune, Marijampolėje, Klaipėdoje ir Kaišiadoryse, ir įsteigta bažnytinio meno sekcija.

Trečioji Sinoikija, apie kurią čia dabar platokai parašyta, tikrovėje dar nesibaigusi, nors oficialiai uždaryta rugsėjo 21 d. Jos tęsinys bus lapkričio 9-10 Marijampolėje, kur posėdžiaus muzikologų sekcija.

Pradedant Sinoikijos '91 renginius, rugsėjo 14 d. šeštadienį, popiet Dailės parodų rūmuose Vilniuje atidaryta jaunos dailininkės Laimos Griksaitės grafiškos kūrinių paroda. Joje buvo eksponuojami "Kryžiaus keliai" ir grafiškos kūrinių montažas kristologine tematika, pavadinta "Per Jį, su Juo ir Jame". Koncerto programą atliko klavesinu Gediminas Kviklys ir obojium — Eugenijus Piličiauskas.

Prasideda Sinoikija '91

Sinoikijos oficialus atidarymas įvyko rugsėjo 15 d., sekmadienį, Vilniaus Arkikatedroje. Iškilmingas mišias koncebravo Panevėžio vyskupas Juozas Preikšas, vysk. Juozapas Tunaitis, Augsburgio vyskupas Josef Stimpfle, prel. Heinrich Eudembach, prel. Antanas Bunga ir kun. dr. Kęstutis Trimakas. Jis vėliau perskaitė Sinoikijos dalyviams skirtą lietuvių išeivių vyskupo Pauliaus Baltakio, OFM, laišką. Per mišias giedojo Arkikatedros choras.

Taip pat sekmadienio vakarą Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos rūmuose pirmininkas Vytautas Landsbergis priėmė Sinoikijos dalyvius. Palinkėjęs jiems vaisingo darbo, dar tą patį vakarą jis išskrido į New Yorką, kur Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijos metu trys Pabaltijo valstybės rugsėjo 17 d. priimtos į Jungtines Tautas.

Ekumeninė sekcija

Sinoikijos darbai vyko įvairiose sekcijose. Pirmosios — ekumeninės — sekcijos paskaitos buvo skaitomos rugsėjo 16 d.,

pirmadienį, Vilniaus universitete, Kolonų salėje. Prieš sesijas žodį tarė St. Šalkauskio fondo pirmininkas Aukščiausiosios Tarybos deputatas Virgilijus Čepaitis. Sveikino ir Universiteto rektorius prof. Rolandas Pavilionis. Sekcijos vadovu buvo doc. Albinas Jovaišas.

Paskaitas skaitė devyni asmenys, tarp jų net trys iš užsienio.

Iš Lenkijos: dr. Zbigniew Nosowski, jo tema — Triumfas ir netikrumas — lenkiška katalikybė posūkyje; iš JAV: dr. Cardyn Cole Bucy, jo tema — Naujas baptistų judėjimas; iš Suomijos: dr. Cornelis Herman Huijsjes, jo tema — Subjectas ir objektas arba esminė koncepcija Hermano Dooyeweers filosofijoje.

Saviškiai prelegentai iš Lietuvos buvo šie: protojerėjus Vasilij Novinskij, jo tema — Apmąstymai apie vertikalius ir horizontalius Sinoikijos išmatavimus; doc. Albinas Jovaišas — Liudviko Rėzos darbai bibliotikos srityje; kun. Reinholdas Moras — Pasauliečių vaidmuo Reformatų Bažnyčios gyvenime; šventikas Josif Zetešvili — Gruzijos bažnyčia ir oikumena; doc. Basia Nikiforova — Krikščionybės ir judaizmo dialogas; doc. Gražina

Miniotaitė — Tiesos jėga prieš persvarą.

Tęsiama Kaune

Rugsėjo 16-osios vakarą visi dalyviai išvyko į Kauną, kur Arkikatedroje įvyko bažnytinės muzikos valanda, prasidėjusi 6 val. vak. Programą atliko vargonais Gediminas Kviklys, operos solistė Giedrė Kaukaitė ir smuikininkė Ulijona Žebriūnaitė. Po koncerto mišias koncebravo kardinolas Vincas Sladkevičius, vysk. Sigitas Tamkevičius, prel. Alfonsas Svarinskas, kun. dr. Kęstutis Trimakas, kun. Vytautas Sidaras.

Rugsėjo 17 d., antradienį, Kaune, Vytauto Didžiojo universiteto patalpose vyko teologijos, filosofijos ir istorijos sekcijos posėdžiai. Sveikino vysk. Sigitas Tamkevičius, Universiteto rektorius prof. Algirdas Avižienis ir Kauno miesto Tarybos pirmininkas Gintaras Pūkas. Sekcijos vadovė buvo doc. Laima Jakavonytė.

Paskaitininkai

Paskaitas skaitė penki asmenys: kun. dr. Kęstutis Trimakas — Žmogaus atkūrimas Kristuje; padėtis Lietuvoje; kun. doc.

(nukelta į 2 psl.)

Anicetas Simutis, Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų, šių metų spalio 8 d., 12:45 val. popiet, įteikia kredencialus Jungtinių Tautų Generaliniam sekretoriui Javier Perez de Cuellar. UN photo

AUKŠČIAUSIOJO TEISMO PIRMININKAS PASISAKO DĖL REABILITACIJOS

Lietuvių Informacijos Centras pateikė spaudai Lietuvos Aukščiausiojo teismo pirmininko Mindaugo Lošio pareiškimą karinių nusikaltėlių rehabilitacijos klausimu. Jis atspausdintas spalio 19 Lietuvos Aids:

"Spalio 17 d. *The New York Times* ir kitos pasaulio masinės informacijos priemonės paskelbė Lietuvos Respublikos Aukščiausiojo teismo teisėjo Genadijaus Slautos pasakymus, kuriuose teigiama, kad Lietuvoje reabilituojami kariniai nusikaltėliai, kad bylos peržiūrimos nesilaikant atitinkamos teisminės procedūros, o paskutiniu metu asmenų reabilitavimas iš

viso yra sustabdytas.

Ta dingstimi noriu pareikšti nesutikimą su išdėstytomis kolegų mintimis ir duoti šiuos išaiškinimus.

Pirma, reabilitavimo pažymėjimų išdavimas jų išdavimo momentu buvo grindžiamas bylos medžiaga, o kai KGB neleisdavo su jomis visapusiškai susipažinti — ribotais duomenimis, kurie dabar papildomi. Antai informacijoje minimos baudžiamosios bylos iš buvusio LTSR Saugumo komiteto archyvo buvo gautos tik spalio 16 d. po pietų, todėl teisėjas Slauta, pas kurį atėjo korespondentas, dar nebuvo turėjęs galimybės su jo-

Sinoikija '91, kurios renginiai vyko keliuose Lietuvos miestuose, Panevėžyje savo darbus užbaigė religinės muzikos koncertu rugsėjo 20 d. Šv. Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje gieda Vilniaus "Liepaičių" choras, diriguojant Petru Valioniu. Nuotr. Algimanto Žičiūno

VLIKAS PRIEŠ ISTORINĮ SEIMĄ

— Bus padaryti svarbūs sprendimai —

Keturiasdešimt aštuoneris metus Lietuvos vadavimo darbus dirbęs Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas — VLIKas ruošiasi istoriniam ir išeivijoje paskutiniam savo seimui Chicagoje lapkričio 1-3 dienomis.

VLIKo pirmininkas dr. K. D. belis, vadovavęs 12 metų, pa-

darė pareiškimus, kad ši institucija, Lietuvai atgavus pilną nepriklausomybę, yra atlikusi savo misiją, ir todėl šiame seime bus padaryti svarbūs, istoriniai sprendimai. Pagal VLIKo pirminko pareiškimus Lietuvoje, numatoma VLIKui priklausanti archyvas, resursai ir fondus perduoti Lietuvos vyriausybei.

Tuo reikalu jau pasirašytas protokolas su Lietuvos ministru pirmininku Gedimynu Vagnorium, ir tą protokolą teksią tik patvirtinti Chicagoje vykstančiame seime.

VLIKas įkurtas vokiečių okupacijos metu — 1943 m. Jis veikė pogrindyje prieš vokiečių okupaciją. Vėliau veikė Vokietijoje ir ilgiausiai JAV — prieš Sovietų okupaciją.

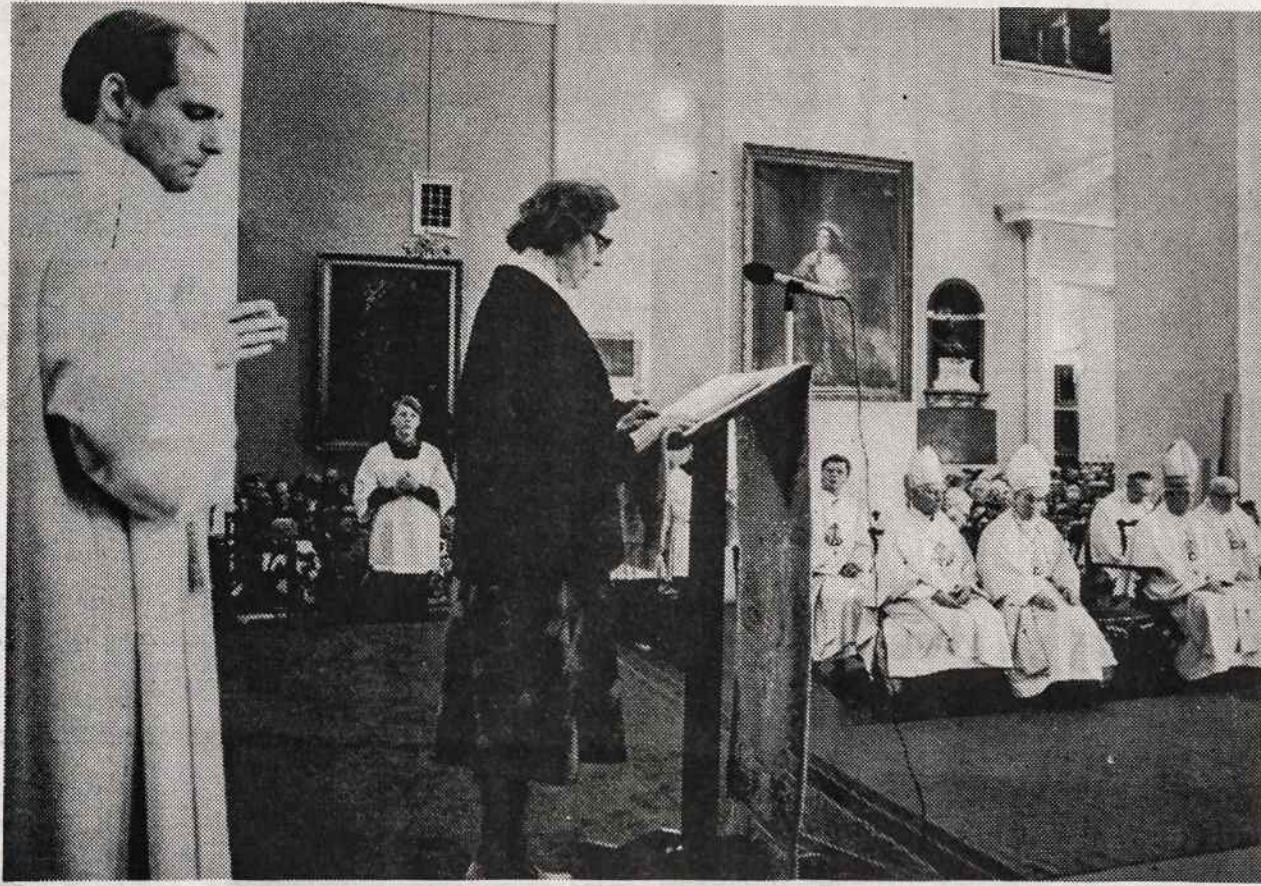
Keitėsi jo pirmininkai, vyko nesutarimų tarp jų sudarančių partijų ar grupių, vyko trintis tarp diplomatijos šefo, neigti Kybartų aktai. Tai buvo politikos išdava, gal iš dalies ambicijų klausimas. Tačiau vyriausiasis uždavinys — kovoti už Lietuvos išvadavimą, informuoti pasaulio valstybes apie Lietuvos okupantų kėslus, prašyti laisvojo pasaulio valstybių vyriausybių, kad nepripažintų Sovietų okupacijos Lietuvoje — išliko. VLIKas dalyvavo įvairiose tarptautinėse organizacijose, informavo delegacijas, įteikė daug memorandumų, užmezgė svarbias pažintis ypač su Amerikos kongreso, senato nariais, lankė prezidentus ir t.t. Taigi, VLIKas laisvajame pasaulyje dirbo, kiek sąlygos leido, kaip sugebėjo. Jo darbus vertins istorikai, dokumentai liudys sėkmes ir nesėkmes. Nepaisant visko, ši institucija dirbo, telkė laisvės kovai lešas, ugdė fondus Lietuvai padėti.

VLIKo darbų rėmėjų gretos tvirtos. Pasklaidžius Eltos biuletenius, aukotojų sąrašus, matyti, kiek daug tėvynainių rėmė jo darbus. Rėmė net stambiausiomis aukomis. Visiems aukotojams dėkingas VLIKas, dėkinga bus ir laisva, nepriklausoma Lietuva už politinę, o ateityje ir ekonominę, bei humanitarinę ir kultūrinę pagalbą.

Ar VLIKas iš viso baigs darbą? Lietuva jau nepriklausoma, jos vaduoti nebereikia. Dabar

(nukelta į 5 psl.)

(nukelta į 4 psl.)

Sinoikijos '91 proga Vilniaus katedroje pamaldų metu kalba Nijolė Sadūnaitė. Nuotr. Algimanto Žižūno

ARČIAU PRIE KRIKŠČIONIŠKOS EUROPOS

(atkelta iš 1 psl.)

teol. lic. Algimantas Kajackas — Pastangos sukrikščioninti Lietuvą po Mindaugo mirties: tarp Romos ir Bizantijos; kun. prof. dr. Bronisław Dembowskii (iš Lenkijos) — Dievo klausimas būties-metafizikos filosofijoje.

Popietinei sesijai vadovavo doc. Marija Stančienė, o paskaitasskaitė: prel. dr. Vytautas Kazlauskas — Viskas manye reikalauja Dievo, ir aš negaliu jo užmiršti; dr. Alfred Cuthbert Everatt (iš D. Britanijos) — Forma ir turinys šv. Tomo Akviničiaus tikėjimo doktrinoje; fil. lic. Faustas Jončys — Angliškojo empirizmo brandintoji ateistinė idėja; kun. Vytautas Sidaras — Ekumenizmo problemos.

Tęsiama Klaipėdoje

Rugsėjo 18 d., trečiadienį, Sinoikijos dalyviai nuvyko į Klaipėdą. Paveikslų galerijoje tęsė darbą meno ir literatūros sekcija, vadovaujant Alfredui Gusčiui. Pasveikino miesto Tarybos pirmininkas Vytautas Čepas.

Paskaitas skaitė: kun. Robertas Pukenis — Apie lietuviškas senas knygas ir jų likimą iki 1905 m.; dr. Peter Cardwell (iš D. Britanijos) — Kuo "religinga" religinė muzika; Jurga Šakėnaitė — Marija tradicinėje Europos dailėje; prof. dr. Vanda Zabor-skaitė — Religinės minties variantai XX amžiaus pirmos pusės lietuvių literatūroje; Alfredas Gusčius — Apie istorinę atmintį, religiją ir tautiškumą.

Tos dienos vakarą Nidos bažnyčioje įvyko pranciškono, kun. Edmundo Atkočiūno poezijos vakaras. Ten pat Vilniaus choras "Aidija" atliko muzikos valandėlės programą. Vadovavo Romas Gražinis. Po to buvo mišios.

Rugsėjo 19 d., ketvirtadienį, buvo laisvadienis.

Tęsiama Panevėžyje

Rugsėjo 20 d., penktadienį, Panevėžyje "Ekranu" gamyklos kultūros rūmuose prasidėjo teologijos ir filosofijos sekcijos darbas. Vadovavo prof. Algirdas Gaižutis. Dalyvius pasveikino Panevėžio vysk. Juozas Preikšas ir Panevėžio miesto Tarybos pirmininkas Gintaras Šileikis.

Paskaitas skaitė: prel. fil. lic. Jonas Juodelis — Katalikų Bažnyčios tikėjimo išpažinimas; kun. prof. dr. Einrich Tukay (iš Vokietijos) — Katalikų Bažnyčia Aukštutinėje Silezijoje 1815-1945 m. (istorinė apžvalga); doc. Laimutė Jakavonytė — Antikinės filosofijos palikimas šv. Au-

gustino kūryboje; doc. Dalia Marija Stančienė — Rytų-Vakarų kultūrų sintezė Stasio Šalkauskio filosofijoje; dr. Jakob Wojcik (iš Lenkijos) — Antropologinės pedagogikos pagrindai; prof. dr. Algirdas Gaižutis — Sociobiologijos idėjos ir žmogaus dvasia.

Tos pat dienos vakare Panevėžio apaštalu Petro ir Povilo parapijos bažnyčioje buvo bažnytinės muzikos valanda. Giedojo Vilniaus mergaičių choras "Liepaitės", diriguojant Petrui Valioniui. Vargonais pritarė Vida Prekerytė. Po to buvo mišios.

Paskutinę Sinoikijos dieną, rugsėjo 21-ąją, šeštadienį, Vilniaus universiteto rektorato salėje, įvyko spaudos konferencija, dalyvaujant Sinoikijos pranešėjams iš užsienio.

Prof. Šalkauskio 50 metų mirties minėjimas

Sinoikijos dalyviai rugsėjo 21 d. atžymėjo profesoriaus Stasio Šalkauskio mirties 50-ąsias metines. Prieš tai įvyko St. Šalkauskio Fondo valdybos posėdis, o paskui prie namo, kuriame profesorius gyveno, Žygimantų 10, atidengta memorialinė lenta, dalyvaujant velionio žmonai Julijai ir sūnui Julijui.

Lentą atidengė ir žodį tarė Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius. Iškilinėse dalyvavo ir žodį tarė vysk. Juozas Tunaitis, Vilniaus miesto Tarybos pirmininkas Arūnas Grunadas ir Šalkauskio Fondo valdybos pirmininkas, Aukščiausiosios Tarybos deputatas Virgilijus Čepaitis.

Uždarymas

Sinoikijos uždarymas įvyko rugsėjo 21 d., šeštadienio vakare

Vilniaus Arkikatedroje. Šv. Kazimiero koplyčioje įvyko bažnytinės muzikos valandėlė. Programoje dalyvavo koplyčios grigalinio choralo grupė, vadovaujant Dainiui Juozėnui, operos solistė Giedrė Kaukaitė, violončelistas Raimundas Jasiukaitis, vargonavo Živilė Stonytė.

Mišias aukojė vysk. Juozas Tunaitis, giedojo choralo grupė, vargonuojant Živilė Stonytei, ir operos solistė Giedrė Kaukaitė, vargonais pritariant Bernardui Vasiliauskui.

Rengimo komitetas

Prie Sinoikijos surengimo darbavosi Lietuvos religinių bendruomenių talka, finansiškai parėmė miestų tarybos, įvairios valdiškos ir privačios institucijos.

Buvo platus organizacinis komitetas, kurio garbės pirmininku buvo Panevėžio vysk. Juozas Preikšas, pirmininkais — Dalia Marija Stančienė ir Gediminas Kviklys.

Narių tarpe, šalia keliolikos asmenų iš Vilniaus ir kitų miestų, kuriuose vyko renginiai, iš užsienio buvo Ričardas Bačkis iš Paryžiaus, Gintė Damašytė iš New Yorko ir kun. dr. Kęstutis Trimakas iš Chicagos. S.N.

VYDUNO FONDO ŽYMUO IR DOVANA PASKIRTA VYTAUTUI LANDSBERGIUI

Akademinio Skautų Sąjūdžio metinėje šventėje, įvykusioje Pasaulio Lietuvių Centre Le-mont, IL, iškilmingai buvo pranešta, kad Vyduono Fondo 1991 m. žymuo ir \$5,000 dovana yra paskirta Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkui prof. Vytautui Landsbergiui. Gerbia-

Savaitės įvykiai

JAV ketina ištraukti iš Pietų Korėjos branduolinius bombas ryšium su Prezidento Bush planu sumažinti taktinius ginklus. Esama įsitikinimo, jog šis JAV mostas paveiks Šiaurinę Korėją, kad ji įsileistų tarptautinę komisiją patikrinti jos atominius įrengimus. Lig šiol Šiaurinė Korėja nebendradarbiavo su tarptautine JT komisija.

Dėl ginklų pardavimo Artimųjų Rytų valstybėms susitarė JAV, D. Britanijos, Kinijos ir Prancūzijos vyriausybės. Tai pirmas toks susitarimas istorijoje, kada didžiosios ginklų gamintojos dalinsis informacija apie tai, kiek ir kokių ginklų ir kam parduodama.

Clarence Thomas, dėl kurio patvirtinimo JAV Aukščiausiojo Teismo teisėju kilo daug kontroversijos, pagaliau Senatui patvirtinus, prisaikdintas spalio 18 d. Washingtone. Prez. Bush jį nominavo vietoje į pensiją išėjusio juodosios rasės teisėjo Marshall. Dabar teisėjas Thomas atstovaus savo rasę, nors principu Prezidentas aiškino, kad jo rasė nieko bendro neturinti su paskyrimu. Prieš teisėją Thomas ėjo daug juodosios rasės veikėjų ir organizacijų, o viena buvusi jo artima darbuotoja net viešai Senate liudijo prieš jį, kaltinama amoralumu.

— Žurnalistas E. Butkus tvarko žinias, kurios per Vilniaus radiją siunčiamos užsienio lietuviams. Jis pareiškė, kad į atgautą TV ir radijo bokštą galės persikelti gal tik lapkričio mėnesį, nes ten reikalingas didelis remontas ir išvalymas nuo kenkiančių chemikalų.

Estija, Latvija ir Lietuva formaliai įteikė prašymą tapti Europos Tarybos narėmis. Manoma, kad prašymas bus patenkintas jau ateinančių metų pradžioje. Paskutiniu laiku Pabaltijo valstybėms buvo suteiktas "svečių" arba stebėtojų statusas Europos Taryboje. Tad dabar pabaltiečių atstovai stebėtojų teisėmis jau gali dalyvauti Tarybos ir jos parlamentinės asamblėjos posėdžiuose, komisijų darbuose.

mas laureatas sutiko tai priimti.

Anksčiau žymenys buvo skiriami iševijos iškilieks lietuviams. Jų buvo įteikta jau 13. Dabar 14-tas teko Lietuvai. Žymuo ir dovana Vytautui Landsbergiui netrukus bus įteikta Vilniuje.

Sinoikijos '91 metu Vilniuje, Žygimantų 10, buvo atidengta prof. Stasio Šalkauskio memorialinė lenta. Kalba Giedrius Uždavins. Kairėje Šalkauskienė (profesorius sūnaus žmona), dešinėje — radijo reporteris Zenonas Mikšys. Nuotr. Algimanto Žižūno.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas patarnauja teisiniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, Conn. 06070. Tel. 203 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84 - 02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296 - 2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344 - 5172. Paruošiamos garbingos laidotuves. Modernios koplyčios, oraš šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

BEACH MEMORIAL CHAPEL, 301 Corey Ave., St. Petersburg Beach, Fla., 33706. 813 360 - 5577. KENFIELD WOODLAWN FUNERAL HOME, 200 Pasadena Ave., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345-9393. WOODLAWN MEMORY GARDENS, 101 58th St., S. St. Petersburg, Fla. 33707. 813 345 - 9393.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89 - 11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847 - 4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821 - 6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams turtai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43 - 04 Junction Blvd., Carona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779 - 5156.

LIETUVIŲ KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA "AUŠRA". WICN-FM 90.5 Worcester, MASS. Sekmadeniais 8-9 val. vakaro, Eduardas Mellus, Jr., 70 Curtis St., Auburn, MA 01501, T. 508 753 - 7232.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9 - 10 val. ryto WNWK 105.9 FM. Romas Kezys, 217 - 25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428 - 4552. FAX 718 769 - 3302.

KOLODNY & KOLODNY: Virginija Kolodny, Lietuviškai kalbanti advokatė, 11 Park Place, Room 905, New York, N.Y. 10007. Tel. 212 349 - 7771. Nelaimių ir susidūrimų atvejai, namų pardavimas, testamentai, išnuomavimai, kondominijumų reikalai. Turi leidimą praktikuoti New Yorko valstijoje.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos atsiminimai", sekmadieniais nuo 2 iki 3 v. popiet iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM banga. "Music of Lithuania" programa, vedama anglų kalba, iš tos pačios stoties girdima irgi sekmadieniais nuo 1 iki 2 v. popiet. Dr. J. J. Stukas — direktorius, 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Tel. 908 753 - 5636

Remkime
TAUTOS FONDA

ir padėkime finansuoti ELTA biuletenių leidimą šešiomis kalbomis. Jie pasiekia laisvąjį pasaulį, informuodami apie tikrą padėtį okupuotoje Lietuvoje. Neužmirškime Lietuvos Laisvės Iždo, pagerbdami savo artimuosius ir jų atminimą. Aukos Tautos Fondui nurašomos nuo federalinių mokesčių (IRS Tax Exempt No. 51-0172223). Aukos siųsti adresu:

Tautos Fondas,
Lithuanian National Foundation, Inc.,
P.O. Box 21073,
Woodhaven, N.Y. 11421.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66 - 86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS, N.Y. 11379
PHONES (718) 326 - 1282 326 - 3150

TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N. Y. 11229
TEL.: 718 769 - 3300, FAX 718 769 - 3302

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207

Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964

Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637

Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$20.00. Single Copy 50 Cents
Published Weekly except 2nd and 3rd week in July

POSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Lietuvių Bendruomenės nauji rūpesčiai

Kai 1850 vasario 24 Žemaičių vyskupu buvo konsekruotas Motiejus Valančius, jis nebetęsė senosios vyskupų tradicijos pasyviai stebėti gyvenimą, rūpintis tik siaurais bažnytiniais reikalais. Jo vyskupija buvo beveik du kartu padidinta, apėmė dabartinę Žemaitiją ir Aukštaitiją. Naujasis vyskupas padėtį jau kitaip vertino — ateitis turi priklausyti liaudžiai, o ne mažumai — bajorijai. Taigi, reikia stiprinti lietuvišką elementą.

Nepasinaudodamas praeities vyskupų kokių nors modelių, jis tapo pačiu didžiausiu Žemaičių vyskupu, tą lietuvišką liaudį išmokęs skaityti ir rašyti, pats parašęs labiausiai skaitomas knygeles, kad žmonės priprastų prie lietuviško rašto. Spaudos draudimo laikais pirmasis pasipriešino rusifikacijai, sukūrė knygnešio idealą, pramynė jų kelius ir pats parašė pirmąsias knygeles, kad reikia ginti lietuvišką šventą tikėjimą. Jis ir tautą nublaivino.

Vykdydamas savo naują programą, jis turėjo daugybę kliūčių, bet jų neišsigando. Jis darė savo.

Išrinktoji JAV LB Taryba ir sudaromą Krašto valdybą staiga atsiduria naujose sąlygose. Visi ankstvesnieji Tarybos ir valdybos modeliai — prototipai nebegalioja. Reikia naujai įvertinti gyvenimą ir spręsti jo rūpesčius.

Iki šiol visus mus jungė vienas tikslas — Lietuvos išvadavimas. Dabar tai įvykęs faktas. Todėl veiklos planavimas dabar turi būti pergrupuotas.

Lietuvių Bendruomenė ir toliau reikalinga išeivijai, kad ją burtų, organizuotų, informuotų, stiprintų ryšius su Lietuva. Kai

kitos organizacijos mano, jog jų veikla čia nebereikalinga, to negali pasakyti Lietuvių bendruomenė. Ji turi išlikti visada gerai organizuota ir pajėgi išeivijoje išlaikyti lietuviybę.

Visiems dabar aišku, kad pirmas mūsų uždavinys — sustiprinti Lietuvą, padėti jai išaugti į Europos lygio valstybę. Jai reikia visokeriopos paramos — mokslo ir pinigų. Mokslo ji turi nemaža, bet jai trūksta technologinio mokslo, jo modernaus pritaikymo kuriamai pramonei ir žemės ūkiui.

Darbininko redakcijoje yra archyvinės medžiagos. Ten yra senų blankų ir vokų iš laikų prieš Pirmąjį karą, karo metu ir tuoj po karo. Tuo metu čia veikė Tautos Fondas. Kiekvienam aukotojui davė specialų pažymėjimą. Ir kiek tada buvo aukotojų! Ant to lapo viršuje įrašyta: "Lietuvai ištikimybę". Paskui — žodis "Lidijimas". Ten buvo įrašoma aukotojo pavardė. O toliau buvo toks tekstas:

*Kada varge buvai, Tėvyne,
Jisai nuo bado tave gynė.
Vergijos pančius rišo, traukė
Ir laisvės tavo troško, laukė.
Už tai, kad būsi tu laisva,
Pridenk jį savo vėliava,
O Lietuva!*

Ar tai nejaudinantys žodžiai?! Ar tai neskatina mūsų visų jungtis į veiklą, kuri padėtų Lietuvai sustiprėti?!

Yra įdėtas ir lapelis, rašytas grubia darbininko rašyena. Ten įrašyta: "Atsiras galiūnai iš praeities, ir neduos tautai išnykti. Lietuva buvo ir bus. Šventa tėvų žemelė".

Iš braižo atrodo, kad tai rašyta newyorkiečio Petro Montvilo.

Lietuvos Aukščiausiajai Tarybai paleidus Vilniaus, Šalčininkų ir Sniečkaus rajonų tarybas ir įvedus tiesioginį valdymą, kilo triukšmas, dėl kurio net atšalo santykiai tarp Lietuvos ir Lenkijos. Kalbama, jog Lenkijos prezidentas Lech Wałęza buvęs taip "užsirusinęs", jog nenorėjęs su Lietuvos prezidentu Vytautu Landsbergiu susitikti, nei pastarajam vykstant į New Yorką dalyvauti Jungtinių Tautų sesijoje, nei paskui grįžtant į Vilnių. Mat Wałęza galvoja, kad Lietuva turi būti dėkinga Lenkijai už paramą, kurią ji moraliskai teikusi kovoje už nepriklausomybės atkūrimą. Atseit, ji turi būti "gera" lenkams. Bet čia yra visai kitoks klausimas: tai ne tautinės lenkų mažumos persekiojimas, bet atsikratymas lenkų veikėjais, kurie, Maskvos kurstomi, ilgą laiką drumstė vandenį, mažumų teisių pretekstu dengdamiesi.

Vilniečių memorandumai

Vilniaus krašto lietuviai, kurie visą laiką stebėjo lenkų ekstremistų veiklą Rytų Lietuvoje, yra surinkę daug dokumentinės medžiagos apie tai, kaip elgiamasi su lietuviais tose vadinamose "lenkiškose" Vilniaus ir Šalčininkų rajonų žemėse, kur lietuviai yra mažumoje. Vilniečiai nuolat Lietuvos vyriausybei ir kompetentingoms įstaigoms bei spaudai pateikdavo tokios

Tai vyresniosios išeivijos žodžiai. Tai jos pasižadėjimas Lietuvai. Ji uždegs ir mus savo veiklai didinti, kad Lietuva stiprėtų.

Bet nūdien atsiranda asmenų, kurie patriotinius jausmus panaudoja tik savo pasipelnimui, savo naudai. Jie nuvykę į Lietuvą, padaro įsipareigojimus, paima pinigus, o sugrįžę į Ameriką, reikalus "užmiršta". Tokių egoistų, kurie ieškotų tik savo naudos, mums nereikia.

Naujosios Lietuvos vizija turi mus visus uždegti ir pagauti, sustiprinti ir suburti naujiesiems darbams. Jei praeities kartos tokius didelių bandymus perėjo ir atlaikė, tai ir dabartinė išeivija nepalūš — pasilikis ištikima ir visom savo išgalėm rems Lietuvos valstybės tvirtėjimą bei vystymąsi.

Dieve, jai padėk!

VILNIAUS LIETUVIAI ATSAKO LENKŲ ŠOVINISTAMS

— Duomenys apie lietuvių diskriminavimą lenkiškuose rajonuose —

medžiagos, bet ypač aktuali yra jų naujausioji medžiaga. Memorandumo forma jie pateikė ją šiemet liepos 17 d.

Memorandumą apie žmogaus (lietuvių) teisių pažeidimą parengė ir pasirašė "Vilnijos" draugijos pirm. K. Garša, Lietuvos Kultūros Fondo pirm. pavaduotojas Iz. Šimelionis, Lietuvos Sąjūdžio Vilniaus rajono tarybos atstovas A. Vekslavičius, Etninių lietuvių-Vyčių draugijos atstovas S. Valakas, Visuomeninės RLRT prezidento atstovas R. Klimas.

Memorandumas

Memorandumo tikslas — atremti lenkų šovinistinių gaivalų senokai išplatintą "memorialą" Europoje ir Amerikoje. Bet jis dar labiau tinka dabar, kai jau imta šaukti, kaip lietuviai lenkus "persekioja".

Netenka abejoti, kad šis memorandumas prisidėjo prie to, jog šiemet rugsėjo 12 d. iš 97 Aukščiausiosios Tarybos deputatų 77 pasisakė už tiesioginį Vilniaus, Šalčininkų ir Sniečkaus rajonų valdymą. Penki deputatai susilaikė, o aštuoni (visa lenkų frakcija) balsavo prieš.

Įdomu pažvelgti, kaip lenkai, kurie patys būdami tautinė mažuma Lietuvoje, elgiasi su lietuviais, sudarančiais tautinę mažumą lenkų gyvenamuose Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose. "Trukdydama Lietuvai atsiskirti nuo SSSR ir gauti tarptautinį pripažinimą, Sovietų Sąjungos komunistų partija įpareigojo savo filialus Lietuvoje kurti "Vilniaus lenkų nacionalinį-teritorinį kraštą". Tai prieštarauja Lietuvos Respublikos pagrindiniam įstatymui, daugeliui kitų tarptautinių, LR įstatymų ir pažeidžia žmogaus teises" — taip pradedamas ilgas faktų aprašymas.

Informacijos trukdymas

1990 m. Šalčininkų raj. LKP pirmasis sekretorius Aukščiausioje Taryboje piktinosi, jog greta rajono LKP organo *Lenino priesakai* atsiras nepriklausomas laikraštis *Šalčia*. Alytaus spaustuvei Šalčininkų skyriaus spaustuve atidavus Šalčininkų

savivaldybei, pastaroji, vienijama neapykantos "lietuvių atgimimui ir Respublikos nepriklausomybei", spaustuvės skyrių pavadino redakcine poligrafine įmone "Nasz kraj" ir atsisakė toliau greta *Lenino priesakų* spausdinti *Šalčia*, bet spausdina Vilniaus raj. "LDT" organą *Draugystę*.

Vilniaus raj. "LDT" metus trukdė greta savo organo *Draugystė* formuoti nepriklausomą laikraštį *Vilnia* (nedavė patalpų,

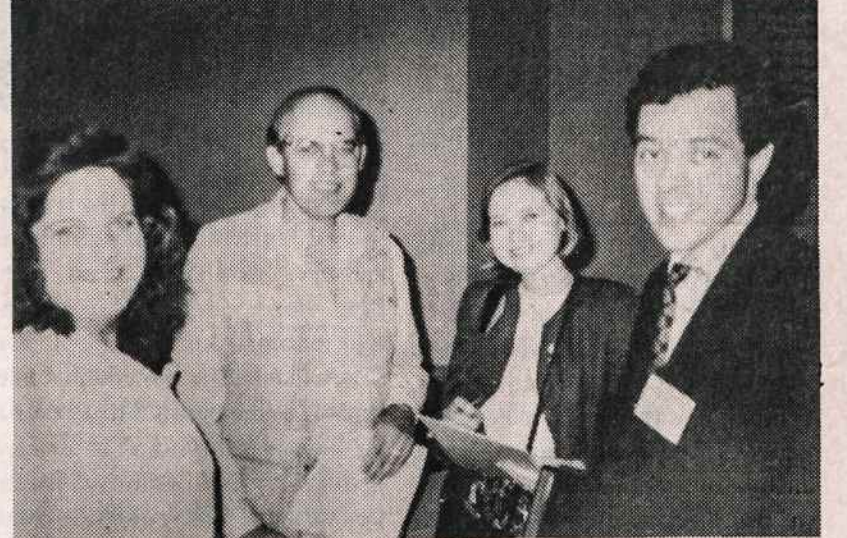
spausdinimo mašinėlių ir t.t.). Blogai platinama "Voruta" ir t.t. Eišiškių suvažiavime autonominiškai leidinio *Wschodnia Litwa* egzempliorius demonstratyviai sudegino.

Pietryčių Lietuvos gyventojams SSR komunistai trukdė žiūrėti Lietuvos Respublikos TV.

Istatymų sabotavimas

Gaudamos daugiausia lėšų iš Respublikos biudžeto, Vilniaus,

(nukelta į 4 psl.)

JAV LB Tarybos nauji nariai iš New Yorko apygardos, susitikę Philadelphijoje, kur XIII-osios Tarybos pirmoji sesija vyko spalio 4 - 6. Iš k.: Rūta Virkutytė, Kęstutis Bileris, Danutė Norvilaitė ir Tomas Lora. Nuotraukoje trūksta dalyvavusio Juozo Kazlo. Nuotr. Ramunės Kubiliūtės

Aktivūs dalyviai JAV LB XIII Tarybos I-ojo sesijoje Philadelphijoje. Iš k.: JAV LB Krašto valdybos buvęs pirm. Vytautas Volertas, APPLE steigėja Vaiva Vėbraitė-Gust, Lietuvių Informacijos Centro Brooklyne tarnautoja Rūta Virkutytė, Lietuvos misijos Jungtinėse Tautose darbuotojas Darius Sužiedėlis, JAV LB valdybos narė R. Kalvaitytė. Visi iš Rytų pakraščio. Nuotr. Ramunės Kubiliūtės

IŠ KELIONĖS TIK ASILAS NEGRĮŽTA ARKLIU
III
Tautų Apaštalo Pauliaus pėdsakai Sirijoje
ANTANAS RUBŠYS
Manhattan College **18**

Eblos būta miesto su šaunia civilizacija ir kultūra. Ligšioliniai atkasinėjimai rodo, kad Ebli buvo įdomi ir smagi vieta gyventi tarp 2400 ir 1600 metų prieš Kristų. Tai Eblos žydėjimo šimtmečiai! Po 1600-ųjų metų Ebli pavirto griuvėsiais. Nūdien lankau ir liečiu tik miesto sienų, karališkų pastatų ir šventyklų likučius. Iš griuvėsijų gali spręsti apie pastatų dydį, statybos medžiagas, architektūrą naginęumą. Archeologai turi lakią vaizduotę! Griuvėsijų kalba suprantama tik įgudusiam archeologui. Archeologai Matthiae ir Pettinato mokėsi suprasti Artimųjų Rytų griuvėsijų kalbą nuo 1964-ųjų metų. Šiuo metu ant Eblos piliakalnio tyli, archeologai dabar nesirasia. Tyli! Išiklausęs girdi dykumos vabzdžius. Kažkur anapus piliakalnio nugaros mekena ožka, o virš šiaurinės jo dalies

dingingai sklendo keletas dykumos paukščių. Tylius griuvėsiai ir tyli piliakalnio aplinka, tačiau šioje tyloje per šimtmečių šimtmečius slypėjo daug pasakantys, dantiraščiu įamžinti III-II prieškristinių tūkstantmečių liudytojai.

Karaliaus Ibbit-Lim statulos liemuo

Penkerių metų būvyje archeologai atidengė akropolio šiaurėje karaliaus rūmų dalį, didžiulę šventyklą vakarinėje akropolio dalyje bei kitas šventoves žemutiniame mieste ir tvirtovę rytiniame piliakalnio šone, aptiko keletą miesto vartų ir paprastų trobų kvartalus žemutiniame mieste, tačiau vis nežinojo tikrojo Tell-Mardikh piliakalnio vardo. Tik 1968-aisiais metais piliakalnis pasakė savo vardą: esu senoji Ebli! Tai įvyko, aptikus statulos liemenį su įrašu akadų kalba. Statula, nors ir be

galvos, bet savo vardą žinojo: Eblos karalius Ibbit-Lim, norėdamas pagerbti deivę Eštara, dedikuoją jai savo statulą. Šis atradimas įgalino atpažinti Tell-Mardikh'o piliakalnio griuvėsiuose Eblą, iki šiol pažįstamą tik kaip vardą iš kitų Artimųjų Rytų archeologinių atradimų.

Karaliaus rūmai ir karaliaus archyvas

1973-aisiais metais akropolio šiaurvakarių šlaite buvo atidengti įspūdingi pastatai. Vėlesni atkasinėjimai parodė, kad jie buvo tik dalis Eblos Karaliaus rūmų. Lankant archeologinius atkasinėjimus be archeologo, pažįstančio vietą, pasijunti esąs tankiame miške. Daug matali, bet ne viską supranti. Mano laimei, pasirodo Eblos piliakalnio sargas. Ahmedas jį atveda. Mat jam pavesta globoti visus Eblos lankytojus. Gyvena Tell-Mardikh'e. Pamatęs automobilį važiuojant piliakalnio link, jis mus pasivijo dviračiu.

Sargo padedamas aplankau Karaliaus rūmų kiemą su stoginėmis bent dvejuose šonuose. Kad čia kadaise būta stoginių, rodo apvalių skylių eilės asloje kolonoms. Kolonų nėra. Jos sudulėjo, nes buvo medinės. Kiemas stovi neaukštas, bet masyvus

keturkampis bokštas su laiptais viduje. Turbūt karaliaus rūmai buvo dviaukščiai! Sargas rūmų kiemą vadina audiencijų sale. Iš tikro, šiauriniame pasienyje tebestovi pakyla sostui iš grubių, baltu tinku dengtų plytų. Taigi karaliaus rūmų kiemas buvo ypatinga visuomeninės Eblos sargos vieta, — perėja iš paprastos gyventojų aplinkos į valdiškų pastatus.

— Eime į Karaliaus archyvą, — šypsodamasis mane tempia sargas. Du kambariai, viename ir kitame rytinės stoginės gale yra vieta, kur buvo rasta dauguma dantiraščių rašytų molio lentelių.

— Čia buvo saugomi Eblos

imperijos dokumentai, — iškilmingai taria šiuolaikinis sargas.

Vienas kambarys mažas. Jis prie pat Karaliaus rūmų kiemo visiškai atkastas. Jį sargas vadina sandėliu. Jame buvę rasta maždaug tūkstantis ūkinio ir administracinio pobūdžio molio lentelių.

— Šiame kambaryje buvo laikomos pažymos maisto ir gėrimo, išduoto Eblos tarnautojams ir pasiuntiniams, — šmaikščiai paaiškina sargas.

Kitas kambarys atokiau nuo Karaliaus rūmų kiemo. Jį sargas vadina biblioteka. Molio lentelių jame buvo rasta apie keturiolika tūkstančių. Jų turinys apima tarptautinę audeklų prekybą,

mokesčių bei duoklės mokėjimą metalais, ypač sidabru ir auksu.

Be to, šiame kambaryje buvo aptikta ir sumery kalbos žodžių rinkiniai bei sumerų ir eblaitų kalbų žodynai, tekstai su mitais, kerėjimais ir giesmėmis, tekstai su gyvulių bei augalų aprašais, asmeninių vardų sąrašais, detalus srities atlasas, karalių potvarkiai, valdytojų pranešimai, keletas tarptautinių sutarčių...

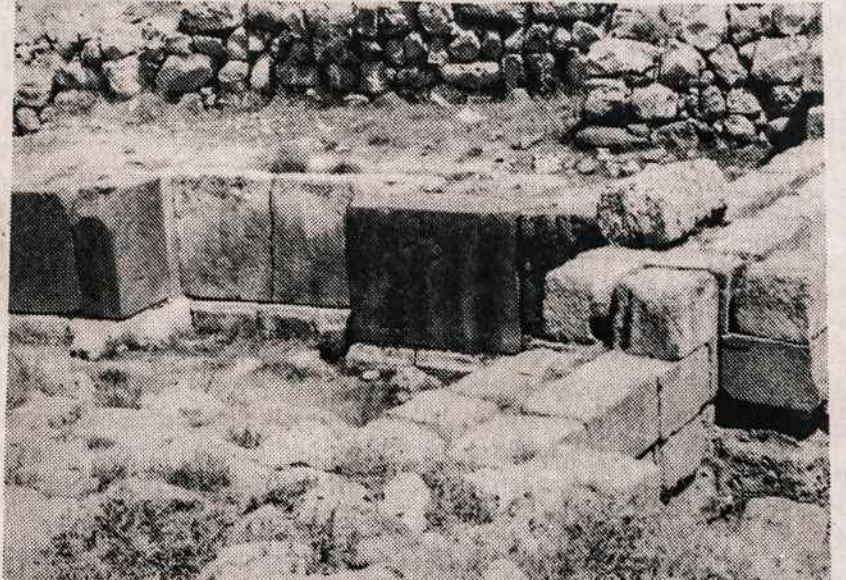
— Ebli buvo didmiestis, imperijos sostinė! — didžiuojasi Ahmedas.

— Kiek gyventojų galėjo turėti anuomet Ebli? — teiraujuosi.

— Archeologai apskaičiavo, kad čia kadaise gyveno apie 260,000 gyventojų. Būdamas imperijos sostine, Ebli davė darbo daugiau negu vienuolikai tūkstančių karaliaus tarnautojų, — atsako sargas.

Karaliaus rūmų likučiai ir archyvas atkasti prieš keletą metų, nūdien iš dalies vėl po smėliu. Saulė, dykumos liūtas ir smėlio audros griauia atkastas sienas ir aslas. Archeologija, atkasdama praeitį, sunaikina praeities likučius.

Ahmedas man primena, kad jau laikas atsivieškinti su Ebli. Dėkoju sargui už paslaugumą.

Ebli miesto vartų detalė. Nuotr. prof. Antano Rubšio

(Bus daugiau)

Laiškas redakcijai

VIĖŠAS PAREIŠKIMAS LIETUVOS VYRIAUSYBEI IR UŽSIENIO LIETUVIAMS

1943 lapkričio 25 nacių okupuotos Lietuvos pogrindyje įsikūrė Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, Vlikas, rūpintis atkurti Lietuvos nepriklausomybę, o kol tęstųsi okupacija — kalbėti tautos vardu okupuotame krašte ir užsienyje. Karo sąlygos lėmė, kad Vliko vadovybės dauguma atsirado Vokietijoje, ir 1945 balandžio 8, dar karui nepasibaigus, Amerikos kariuomenės užimtoje Vokietijos dalyje, Würzburgo mieste, įvyko pirmasis už Lietuvos ribų Vliko posėdis. Maždaug už dešimtmečio Vlikas buvo perkeltas į Ameriką.

Keitėsi Vliko vadovybės ir sudarančių grupių sudėtis, tačiau niekad nepasikeitė pagrindinis ir vienintelis Vliko tikslas: padėti Lietuvai atkurti valstybinę nepriklausomybę, o kol tai įvyks — kovojančios dėl laisvės lietuvių tautos valią perduoti pasauliui.

Buvau Vliko valdybos pirmininkas nuo 1966 iki 1979, ir Vliko vadovybė niekad neprileido

minties, kad Vlikas pratęstų savo egzistavimą Lietuvai atgavus nepriklausomybę.

Lietuvai 1990 kovo 11 paskelbus nepriklausomybės atkūrimą, dabartinė Vliko vadovybė neparodė tam faktui dėmesio nei respekto tautos pareikštai valiai. Dar liūdniau, kad Vliko vadovybė to dėmesio daugiau skyrė komunistų partijai, negu Sąjūdžiui ir jo remiamam Parlamentui bei vyriausybei. Net vykstant Maskvoje pučui, tuo pačiu metu, kai Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis Vilniuje parlamentu ginti susirinkusioms minioms kalbėjo: "Nemanau, kad būtų bent vienas Lietuvoje ar pasaulyje žmogus, kuris abejotų, kad čia yra laisvas ir nepriklausomas kraštas", dabartinis Vlikas Lietuvą vadina "okupuota" ir teisėtus ir demokratiškai išrinktus Lietuvos valdžios pareigūnus — "okupuotos Lietuvos veikėjais".

"Okupuotos Lietuvos veikėjai turi suprasti, kad išėjęs lietuvių nėra vien tik finansinių ir materialinių darbų talkininkai. Jie daugiau kaip 50 metų tęsia sunkų ir kartais labai nedėkingą politinį laisvinimo darbą, ir šiuo patyrimu okupuotos Lietuvos veikėjai galėtų teigiamiau pasinaudoti".

Taigi, dabartinio Vliko vadovų akyse penkiasdešimties metų lietuvių tautos kovos, aukos ir kančios nedaug reikią prieš jų "sunkų ir kartais nedėkingą politinį laisvinimo darbą".

Ar reikia didesnio pasityčiojimo iš heroiškos lietuvių tautos?!

Kaip buvęs Vliko valdybos pirmininkas, kviečiu Vliką sudarantį grupes artimiausiam Vliko seime padaryti garbingą nutarimą, kad nuo seimo dienos Vlikas sustabdo savo veiklą. Siūlau Vliko tarybai suformuoti Vliko likvidacinę komisiją visą Vliko žinioje esantį turtą ir archyvus perduoti Lietuvos Respublikos vyriausybei.

Toliau veikti Vlikas nei moralinio, nei teisinio pagrindo neturi.

Dr. Kęstutis J. Valiūnas
1991 m. spalio 10 d.
Jungtinės Amerikos Valstijos

Lietuviai pranciškoniai, iš visos Lietuvos balandžio 8 d. suvažiuavę į Kretingą pasimatyti su pranciškono ordino generaliniu vyresniuoju Tėvu Jonu Waughn, OFM. Jis susipažino su visais lietuvišiais pranciškoniais, gėrėjęsi jų idealizmu. Svečias gausiai miniai Kretingos bažnyčioje aukojo mišias ir pasakė pamokslą anglų kalba, kuris ten pat buvo išverstas į lietuvių kalbą. Generalinis vyresnysis dar aplankė Nidą, Šventąją, Palangą, Vilnių, Kauną. Grįžęs į Romą, viešai pareiškė, kad esąs aplankęs apie 100 įvairių šalių, bet tokios gražios kaip Lietuva iki šiol nesąs matęs. Ypač gilų įspūdį jam paliko Kuršių Neringa. Svečios pagerbti į Kretingą buvo atvykęs ir Telsių vyskupas A. Vaičius.

Nuotr. iš OFM archyvo.

LIETUVOS TRETININKAI MINĖJO ORDINO 750 METŲ SUKAKTĮ

Spalio 5 d., šeštadienį, Kretingoje įvyko Trečiojo šv. Pranciškaus ordino įkūrimo 750 metų sukakties minėjimas. Į šventę buvo atvykę apie 500 tretininkų iš visos Lietuvos: visi jie uniformuoti, dažniausiai jau pagyvenę žmonės, į Trečiąjį ordiną įstoję dar prieš karą.

Minėjimas prasidėjo tretininko brolio Jeronimo parašyta oratorija "Šv. Pranciškaus Asyziotis", kurią atliko Telsių, Kretingos, Klaipėdos chorai ir Žemaičių šv. Cecilijos Religinio Folkloro ansamblis.

Vidudienio mišias koncelebravo vyskupas Antanas Vaičius, Telsių vyskupijos kancleris kun.

Juozapas Gedgaudas, Lietuvos pranciškono šv. Kazimiero provincijos vizitatorius kun. William Gulas, iš Chicagos, ir vietos kunigai pranciškoniai.

Per mišias tartame žodyje vysk. Vaičius iškėlė pasauliečių pareigą siekti šventumo ir uoliai dalyvauti religiniame gyvenime šv. Pranciškaus pavyzdžiu. Kalbą taip pat pasakė svečias iš Amerikos kun. Gulas. Jo žodį iš anglų kalbos ten pat vertė kun. Matas Jurevičius.

Po mišių visi minėjimo dalyviai aplankė devynioliktoje amžiuje gyvenusio ir dirbusio pranciškono kun. Jurgio Pabrėžos

kapą Kretingoje.

Tą pačią dieną Kretingoje taip pat vyko jaunimo saskrydis šūkiu: "Eik ir atnaujink mano griūvančią Bažnyčią". Kultūros namuose buvo susirinkę daugiau kaip 700 jaunuolių. Konferenciją jaunimui pravedė sesuo Ignė Marijošūtė, iš Putnamo. Vyko gyvas pokalbis, jaunimo diskusijos apie dvasinį atsinaujinimą, apie pranciškoniškos dvasios poveikį šių laikų jaunimo judėjimams. Vakare įvyko katalikiškos roko grupės "TAU" koncertas.

Pagyrimo nusipelnė šio minėjimo organizatoriai. Apie 200 kretingiškių šeimų suteikė nakvynę atvykusiems svečiams.

Lietuvių Katalikių Moterų Kultūros Draugijos susirinkime Brooklyne. Iš k.: dr. Janė Mockienė (Caritas atstovė iš Lietuvos), dr. Aldona Janačienė, dr. Apolonija Radziva-nienė; stovi iš k.: Pranė Ažuolienė, Birutė Lukoševičienė, Vida Penikienė. Nuotr. P. Ažuolo

VILNIAUS LIETUVIAI ATSAKO LENKŲ ŠOVINISTAMS

(atkelta iš 3 psl.)

Šalčininkų raj. savivaldybės kuria neteisėtą autonomiją ir mažiausiai atidarė lietuviškų mokyklų, mažiausiai išplatino investacinių čekių, juos oficialiai išduoda, nepasirašius pasižadėjimo priimti Lietuvos pilietybę. Už įdarbinimą, prisiregistravimą iš Respublikos piliečių reikalauja tokio pat mokesčio, kaip iš SSSR piliečių, nuo 1990 m. rugsėjo mėn. nemokėjo nustatyto priedo mokytojams lituanistams (Šalčininkų raj. iš 58 lietuvių kalbos ir literatūros mokytojų tik 18 turėjo atitinkamą išsilavinimą), nevykdė valstybinės kalbos, tautinių mažumų ir kitų įstatymų.

Dezinformacija

Treči metai skleidžiami gausiai, jog valstybinę kalbą turės išmokyti ne tik viršininkai, bet ir visi kiti gyventojai, kad nelietuviai tarpusavyje negalės bendrauti gimtąja kalba, būsią uždarę lenkiškos, rusiškos mokyklos, jų spauda ir t. t., kad Vilniaus kraštas Lietuvai priklausytų neteisėtai.

Autonomijos statusas pradedamas teiginiais, jog pagreitintais tempais esą rengiami "lenkų ir kitų šioje teritorijoje gyvenančių tautybių asimiliacijos" planai. Birželio 19 d. Berlyne I. Jan-

kelevičius su kitais interfrontininkais išplatino pareiškimą, jog Pabaltijyje persekiojimų dėl politinių įsitikinimų aukomis tapo šimtai tūkstančių žmonių, kad čia stiprėja fašizmo idealizavimo tendencijos, jog reikia "išsaugoti vieningą, atnaujintą suverenių respublikų federaciją" (SSSR). *Draugstė* (1991.7.04) išspausdino Vilniaus apskrities projektus, o rajono sesijoje skelbiama, jog rajonas nepelčiamas "į Vievio, Lentvario" pusę (*Draugystė*, 1991.7.11).

Autonomijos kurėjai S. Aka-novičius, S. Peško, L. Jankelevičius ir kiti, net Lenkijos piliečiai, dezinformacijai pastoviai panaudoja ir Lietuvos finansinėms priemonėms: LR AT ir Vyriausybės laikraštį *Kurier Wileński*, radijo ir TV laidas lenkų kalba. Kitaminčiams (visuomeninei Rytų Lietuvos tarybai, "Vilnijos draugijai, slaviakalbams lietuviams, Sąjūdžiui, nekomunistinių partijų atstovams) žodis čia beveik arba visiškai nesuteikiamas. Valstybės laikraščio, radijo, TV laidų vadovai viešai nesutinka su valstybės politika, bet neatsistatydina.

Diskriminacija

Šalčininkų, Vilniaus, Švenčio-

nių, Trakų rajonuose, į kuriuos (ar jų dalis) autonominiškai pretenduoja, lenkų yra 45%, lietuvių — 39%, rusų — 10%, gudų — 4%, ukrainių — 1%, totorių — 0,4%, žydų, latvių, čigonų, karaimų ir kitų tautybių — 0,4. Nors 4 apylinkėse (Juodšilių, Rudaminos, T. Vokės, Vaidotų), 8 miesteliuose (Buivydiškėse, Juodšiliuose, Maišiagalėje, Paberžėje, Pasbradėje, Pagiriuose, Salininkuose, T. Vokėje), 100 kaimų (Tuščiuliai, Veliučionys, Kalviškas, Arvydai, Glitiškės, Poškonys ir t. t.), daugumą sudaro nelenkai, visi jie pavadinti "lenkų kraštu" prie rajonų, apylinkių tarybų jiems iškelta Lenkijos vėliava, kalamas Lenkijos herbas, liepiama giedoti himną "polski my naród, polski lud!" ir papildomai mokytis "oficialiosios" lenkų kalbos ir "tarpnacionalinės" rusų k.

Lietuvos AT jiems atstovaujantys deputatai pasivadino lenkų frakcija ir nelenkų interesus ignoruoja, t. y. Vilniaus, Šalčininkų raj. nelenkų (36,5 ir 20,4%) niekas negina. SSSR komunistų partijos nariai siūlo jiems "tuo pačiu metu būti SSSR arba Lenkijos Respublikos piliečiais" (Statuso) 10 str.).

(Bus daugiau)

VLIKAS RUOŠIASI ISTORINIAM SEIMUI

(atkelta iš 1 psl.)

reikės tik jai padėti išėjęs sutelktais ištekliais. O Lietuvos politiką ves Lietuvos prezidentas, parlamentas, vyriausybė savoje žemėje, gi Lietuvai pasaulyje atstovaus ambasadoriai, pasiuntiniai, konsulai.

Šitokioje situacijoje pasigirdo balsų, kad VLIKas turėtų dar veikti, tik pakeitus pavadinimus. Lietuvos Socialdemokratų partija siūlo net naują pavadinimą VLAK, t. y. Vyriausias Lietuvos Atkūrimo Komitetas. Tačiau gal jau reikėtų to "vyriausiojo" atsakyti Lietuvos naudai, o jeigu veikla bus tęsiama, pasivadinti kuklesniu vardu: LAPK — Lietuvos Atkūrimo Pagalbos Komitetas ar panašiai.

VLIKO seime, kaip sako Seimo rengimo komiteto pirmininkas, VLIKO valdybos vicepirmininkas visuomenininkas dr. Leonas Kriaučeliūnas, bus svarstomi svarbūs klausimai, jų tarpe VLIKO ateities klausimas. Politinė veikla esą pasibaigė, tad kas bus daroma toliau, ar VLIKas susiliks, ar pakeitus vardą ir struktūrą, vykdys naujus uždavinius.

Turės seimas nuspręsti ir dabar po VLIKO kepure veikiančių fondų likimą, kokius perduoti Lietuvai, kokius palikti tolimesnei veiklai finansuoti ir t. t.

Šis VLIKO seimas žengs pirmą žingsnį į išėjęs politinės veiklos perorganizavimą. O žinome, kad politinį darbą daugelį metų, net pirmoji, pradėjo Amerikos Lietuvių Taryba, vėliau aktyviai į šį darbą įsijungė PLB ir LB Kraštų valdybos, atlikusios Lietuvai taip pat daug naudingų ir reikšmingų darbų.

Tad naujose situacijose būtų pats laikas galutinai visiems susėsti prie stalo ir išspręsti ateities politinės veiklos planus.

Žinoma, jau tam darbui turėtų vadovauti gal ir Lietuvos ambasadorius Amerikoje.

Ar išėjęs, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, sugebės suglausti gretas našiam Lietuvai atstatymo darbui, be ambicijų primatų, parodys ateitis. VLIKO seimas pirmas šias problemas svarstys ir darys nutarimus.

Vliko seimui rūpestingai ruošiamasi. Dr. Leonas Kriaučeliūnas vadovauja komitetui, Rėpšienė — sekretorė; Irena Kriaučeliūnienė — pokylio reikalams, Matilda Marcinkienė ruošia susipažinimo vakarą lapkričio 1 d. Tautiniuose namuose; Pranas Povilaitis — išdininkas; Kęstutis Biskis — rūpinasi transportu; Stasys Džiugas — leidinio ir programos redaktorius; Jurgis Janušaitis — informuoja lietuvišką spaudą.

Seimo posėdžiai vyks lapkričio 2 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

LIETUVOJE IR APIE LIETUVĄ

Šarūnas Marčiulionis, šiuo metu žaidžias už profesionalią krepšinio komandą San Francisco mieste, žada treniruoti Lietuvos krepšinio rinktinę, ruošiant ją Barcelonos olimpinėms žaidynėms. Marčiulionio įsteigtasis fondas finansuos visas komandos treniruotes. Komandoje žais ir pats Marčiulionis. Rinktinė galės nemokamai gyventi viešbutyje iš Šarūno fondo pinigų ir nemokamai naudotis "Statybos" klubo patalpomis. Prie šio klubo Marčiulionis priklausė prieš išvykdamas į JAV. Be to, komanda bus aprūpinta apranga, geriausiais kamuoliais ir visu reikiamu krepšinio inventoriu. Tai didelė Marčiulionio auka Lietuvos krepšiniui.

Talline rugsėjo viduryje vyko trijų Pabaltijo valstybių ir devynių buvusių sovietinių respublikų, numačiusių įsijungti į suverenių respublikų sąjungą, atstovų pasitarimai ekonominiams ir prekybiniais klausimais. Šalių trijų Pabaltijo valstybių dalyva vo Azerbaidžiano, Gruzijos, Kirgizijos, Baltarusijos, Armėnijos, Moldavijos, Tadžikijos, Uzbekijos ir Ukrainos delegatai, tarp jų keli ministrai pirmininkai, taip pat Maskvos ir St. Petersburg miestų tarybų delegacijos. Siekta nustatyti gaires būsimam Pabaltijo valstybių ir devynių buvusių sovietinių respublikų bendradarbiavimui ekonomikos, prekybos, ryšių, transporto ir finansų srityse.

RUDENS DAILĖS PARODA KULTŪROS ŽIDINYJE

Iki šiol didžiausias parodas New Yorke rengdavo Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba, parodai suteikdama daugiau visuomeninio pobūdžio, labiau išjudindama žmones. Tokių parodų surengė net 17. Jos vykdavo vasario mėn., mūsų nepriklausomybės šventės artumoje. Ji ir buvo skiriama tai šventei pagerbti.

New Yorke nuo 1953 m. veikia NY Lietuvių Dailininkų Sąjunga. Ji niekada nerodė didesnio noro surengti kokias platesnes apimties parodas. Jos surengtos parodos per tą laiką buvo bene tik trys, o gal keturios. Dabar, Sąjungai pirmininkaujant dail. Juozui Bagdonui, atėjo noras surengti rudens parodą, kada ir orai palankesni, kada žmonės gali lengviau pasiekti Kultūros Židinį. Norėta prisiminti jaunystę, Kauno laikus, kada rudenį būdavo rengiamos didžiosios dailės parodos, lyg kokia apžiūra, ką dailininkai padarė per vasarą.

NY Lietuvių Dailininkų Sąjunga turi apie 20 narių. Bazuotasi tik jos nariais, nekviečiant tolimesnių dailininkų arba čia artumoje gyvenančių, bet jai nepriklausančių. Tuo norėta Sąjungos narius išjudinti kūrybinei veiklai, labiau juos surišti su ja.

Pirmininkas visiem išsiuntinėjo pakvietimus, pranešdamas, kada paroda bus, kada reikia pristatyti kūrinius. Paprastai dailininkai yra didesni individualistai, nei kiti. Į parodą sunkokai telkė kūrinius, bet sutelkė. Buvo sudarytas ir katalogas. Žinia, jis negalėjo būti tikslus, nes kūrinių pavadinimai daugumos buvo pranešti telefonu, o paskui kūrinius į parodą parinko kitokius. Na, pakeitimų būna ir didelėse, gerai paruoštose parodose.

Paroda įrengiama

Paroda vyko spalio 12 - 13 dienomis. Jos įrengimas buvo spalio 11. Atvežtieji kūriniai pradžioje buvo sutelkti Perkūno choro kambaryje. Kas atvežė tą dieną, jau paveikslus pristatė tiesiai į salę.

Kaip įprasta, parodos ekspozicijai panaudojamos sienos ir pastatomi specialūs keturkampiai "bokštai", kurie išdėstomi salėje. Šiemet buvo pastatyti penki tokie "bokštai". Anksčiau būdavo ir scenos priekis įjungiamas į parodos plotą, ir jis būdavo padengiamas baltom panelio lentom. Šiemet to nedaryta.

Kūriniai šiaip taip sutilpo ant sienų ir ant tų penkių keturkampių uolų — "bokštų". (Jų dydis — 8 pėdos aukščio, 4 pėdos pločio) Skulptūros kūriniai buvo išdėstyti tarp tų bokštelių, suskaldant parodos erdvę.

Parodai įrengti reikia nemažos talkos. Čia nuoširdžiai talkino Vytautas Vaičiulis, Zigmas Dič-

pinigaitis, Marija Žukauskienė, Antanas Žukauskas, Elena Kelpaitė. Visam parodos sutvarkymui vadovavo pirmininkas Juozas Bagdonas.

Parodą įrengiant, daug sunkumų sudarė tai, kad kiti darbai buvo pristatyti labai vėlai. Todėl įrengimo darbai labai ilgai užsitęsė, nuo 2 v. popiet iki 10 val. nakties.

Parodos atidarymas

Publikos lankymui paroda buvo atidaryta šeštadienį 12 val. Kaip įprasta, parodos atidarymas būna vakare.

Salėje kėdės nebuvo sudėtos pusračiu kaip paskaitai, bet buvo išdėstytos įvairiuose salės plotuose. Netoli scenos centro buvo pultas ir mikrofonas. Ten ir vyko atidarymo ceremonijos.

Paprastai į tas parodas atsilanko Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis ir jas atidaro. Dabar, būdamas ambasadoriumi prie Jungtinių Tautų, yra perkrautas naujais darbais, reikia dalyvauti posėdžiuose, lankyti įvairių tautų priėmimus. Jis iš anksto atsiprašė, kad parodoje negalės dalyvauti. Pasiūlė pasikviesti iš Lietuvos atvykusį Lietuvos užsienio reikalų viceministrą Gediminą Šerkšnį, kuris yra New Yorko užsilikęs ir čia rūpinasi misijos prie Jungtinių Tautų įkūrimu.

Garbingasis svečias mielai sutiko dalyvauti. Tai buvo pirmoji paroda New Yorke, kad jos atidaryme dalyvavo Lietuvos respublikos oficialus asmuo, iš pačios Lietuvos.

Parodą pradėjo pirmininkas Juozas Bagdonas, pasveikindamas visus parodos lankytojus, dalyvius, brangų svečią iš Lietuvos, prisimindamas tradicijas, kaip rudenį buvo rengiamos parodos.

Apie New Yorko Dailininkų Sąjungos veiklą ir apie New Yorko surengtas kitas dailės parodas, išryškindamas jų prasmę, kalbėjo Paulius Jurkus, pažymėdamas kaip parodos demonstravo lietuvių kūrybingumą, kaip jos buvo skiriamos pagerbti Lietuvą, besiveržiančią į laisvę, ir kad šioji paroda skiriama jau nepriklausomybę atgavusiai Lietuvai.

Parodą oficialiai atidarė viceministras Gediminas Šerkšnys. Jis pasveikino visus, padėkodamas išėivijai už darbą Lietuvai, pabrėždamas, kad dabar bus geresnės sąlygos vieni kitus labiau pažinti, nes prasidės normalios bendravimo sąlygos. Išėivija bus labiau Lietuvai reikalinga, negu iki šiol, nes galės pasikeisti ir idėjomis ir žmonėmis. Taip pat Lietuva bus labiau reikalinga išėivijai, nes iš ten atvyks naujų žmonių, kurie pagyvins kultūrinę ir visuomeninę veiklą. Svečias palinkėjo parodai sėkmės.

Rudens dailės parodos atidaryme spalio 12 Kultūros Židinyje kalba Lietuvos užsienio reikalų viceministras Gediminas Šerkšnys. Už jo — parodos rengėjai: kairėje — NY Lietuvių Dailininkų Sąjungos pirmininkas Juozas Bagdonas ir Paulius Jurkus. Nuotr. V. Maželio

DĖL AMBASADŲ PATALPŲ PARYŽIUJE

Pabaltijo valstybėms atgavus nepriklausomybę, suaktualėjo reikalas atgauti kai kurias nuosavybes, ypač rūmus užsienio valstybėse, kuriose juos perėmė Sovietų Sąjunga. Pastaruoju metu Prancūzijos žinių agentūra France Presse informavo, kad Lietuva ir Latvija norinčios atgauti Paryžiuje savo buvusius diplomatinis atstovybių rūmus, o Estija — jai priklausiusį žemės sklypą. Prancūzijos Apeliacinis teismas sakosi nesąs kompetentingas spręsti Pabaltijo valstybių

ieškinio ir pataria tai kelti betarpiškai derybose su Sovietų Sąjunga.

Tuo tarpu sleidžiama žinia, kad Prancūzijos vyriausybė laikinai pasiūliusi Pabaltijo valstybių

ambasadom trijų aukštų namą Paryžiuje, Montmarte bulvare. Bet vėl kiti šaltiniai skelbia, kad siūlomasis namas esąs reikalingas kapitalinio remonto, kuris kaštuotų apie milijoną frankų, t.y. apie \$18,000, ir neaišku, ar Prancūzija sutiktų tas išlaidas apmokėti.

PABALTIEČIŲ FORUMAS BUFFALO MIESTE

Nepriklausomybės atgavimo proga spalio 25 d., šeštadienį, nuo 6:30 iki 9:30 val. vak. Buffalo valstybiniam universitete,

Center For Tomorrow salėje, vyks pabaltiečių forumas su JAV senatoriumi Alfonse D'Amato ir Linu Kojeliu.

Senatorius D'Amato žinomas kaip uolus Lietuvos reikalų gynėjas. Linas Kojelis prezidento Reagan laikais turėjo atsakingas pareigas Baltuosiuose Rūmuose. Šiuo metu jis vadovauja savo įsteigtai organizacijai U.S. — Baltic Foundation.

Forumo diskusijose ekonominėmis temomis, šalia senatoriaus D'Amato ir L. Kojelio, dar dalyvaus dr. J. Thomas, Buffalo universiteto School of Management dekanas, Arvo Nittenberg, Ontario Hydro viceprezidentas, ir Valdis Lipins, prekybininkas ir Canada-Latvia korporacijos vedėjas. Kaip garbės svečias dalyvaus Latvijos Respublikos atstovas ekonominiams reikalams Martins Lacis.

Forumo tema: The Role of the United States in the Reconstruction of the Baltic Republics. Forumą rengia Buffalo Pabaltiečių Taryba. Jį remia Buffalo universiteto School of Management, kuri šį rudenį pradeda studentų ir profesorių pasikeitimą su Rygos universitetu. Tikimasi į šį pasikeitimą įjungti ir Lietuvos bei Estijos universitetus.

Iš Toronto į forumą atvyksta Latvijos konsulas. Dalyvaus televizijos ir spaudos žmonės. Apylinkės lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. Dėl papildomų informacijų galima skambinti dr. Gražinai Slavėnienei. Jos telef. 716 832 - 8463.

KAIP KELIAUS JAV PAŠTAS Į NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ?

Lietuvių Informacijos Centras praneša, kad JAV Pašto tarnybos nuo šių metų spalio 10 d. oro pašto siuntos į Lietuvą, Latviją ir Estiją keliauja tiesiai per Vilnių, Rygą ir Talliną, aplenkiant Maskvos kontrolę.

JAV Pašto tarnyba pageidauja, kad paštas būtų adresuotas ESTONIA, LATVIA ar LITHUANIA didžiosiomis raidėmis, nežymint USSR ar Soviet Union.

Paprastai, ne oro keliu siunčiamas paštas kelias per Rygą užuot per Sankt Peterburgą. Iš Rygos Latvijos Pašto tarnyba perduos siuntinius tiesiogiai Lietuvai bei Estijai.

— Ignalinos atominėje elektors stotyje dirba apie 4,000 iš Sovietijos atvykusių asmenų. Apie 600 jų ruošiasi grįžti į savo kraštus. Jų vietas nesunkiai užims tam pasiruošę lietuviai pareigūnai.

LIETUVA — HELSINKIO BENDRIJOS NARĖ

Lietuvos Informacijos Centras pranešė, kad Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas V. Landsbergis, viešėdamas Suomijoje Helsinkio Baigiamojimo akto pasirašymo iškilme, spalio 15 d., paskelbė šį pareiškimą:

"Lietuva šiandien prisijungė kaip pilnateisė signatarė prie Helsinkio konferencijos Baigiamojimo akto. Iš tikrųjų, tas vadinamas Baigiamasis aktas, kurį pasirašė Europos valstybės 1975 m., buvo ne baigiamasis, o pradžios aktas. Jis pradėjo vadinamąjį Helsinkio procesą, į kurį Lietuva priimta jau šių metų rugsėjo 4 d., o dabar vėl paradoksaliai ei-

Po to pirmininkas J. Bagdonas pakvietė visus pasivaišinti kavute ir pavakaroti gražiai įrengtoje parodoje. Tuo metu parodos dalyviai nusifotografavo.

Buvo progos pasikalbėti, susipažinti su svečiais iš Lietuvos, taip pat ir geriau apžiūrėti pačią parodą.

Ir mes pradėsime šią parodą apžiūrėti, susipažinti su dailininkais ir jų kūriniais. (p.j.)
(Bus daugiau)

AUKŠČIAUSIOJO TEISMO PIRMININKAS PASISAKO DĖL REABILITACIJOS

(atkelta iš 1 psl.)

asmeniui pateikti kaltinimų daugiau ir didesnės apimtys, negu jau buvo pateikta sovietinio tardymo organų. Be to, žinant to meto tardymo ir teismo nagrinėjimo neobjektyvumą, visa kaltinimo medžiaga vertinama kritiškai.

Trečia, rehabilitavimo procedūra negalėjo ir negali būti pažeista, nes ji remiasi ne baudžiamojo proceso taisyklėmis, o Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nuostatais būdu: paprastais atvejais sprendžia Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo sudaryta spec-

ialistų komisija.

Pagrindinė rehabilituojamųjų masė (šiuo metu Lietuvos Respublikos Aukščiausiasis teismas yra reabilitavęs daugiau kaip 22 tūkstančius asmenų), yra pasipriešinimo okupaciniams režimams — fašistiniam ir komunistiniam — dalyviai. Tačiau tarp asmenų, kurie kreipėsi dėl rehabilitacijos, buvo nustatyta ir susitepusių rankas krauju, todėl daugiau kaip 450 prašiusių, remiantis atitinkamu Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 metų gegužės 2 d. nutarimu, rehabilitavimo pažymėjimai nebuvo išduoti.

Taigi rehabilitavimo procesas mūsų valstybėje vyksta, griežtai prisilaikant Lietuvos Respublikos įstatymų ir tarptautinėje teisėje visuotinai pripažintų principų.

Jeigu paaiškėtų, kad kai kurių asmenų rehabilitavimas nepagrįstas, minėta komisija arba Aukščiausiojo teismo pirmininkas anuluotų išduotus rehabilitavimo pažymėjimus.

Teisėjo G. Slautos šiais klausimais padarytas interview yra tik jo asmeninė nuomonė, iš esmės neatspindinti tikrojo rehabilitavimo Lietuvos Respublikoje vykimo.

— Stasio Lozoraičio, Lietuvos ambasadoriaus Amerikai, adresas yra toks: Lithuanian Embassy, 2622 16th Street N.W., Washington, DC 20009. Telef. 202 234-5860.

— Prof. Algis Kabaila, jau ir anksčiau pasižymėjęs Australijos lietuvių veikloje, paskirtas Lietuvos Respublikos generaliniu konsulu Australijoje.

— Lietuvos ambasados pastato pirkimą Belgijos sostinėje Briuselyje, vykdamas Lietuvos valdžios pageidavimą, finansuoja Kanados lietuvių "Pagalba Lietuvai" vėjus.

— Fil. Broniui Kvikliui pagerbti akademija-minėjimas įvyks spalio 27 d., sekmadienį, 3 val. popiet Chicago's Jaunimo Centre. Pagerbimą rengia Akademinio Skautų Sąjūdžio Vadija, Dr. inž. fil. Jurgis Gimbutas kalbės tema "Bronius Kviklys — autorius *Mūsų Lietuva ir Lietuvos bažnyčios*"; kun. Pranas Garšva, MIC — "Bronius Kviklys — Draugo redaktorius; Petras Aleksa, Amerikos Lietuvių Bibliotekos leidyklos vedėjas — "Broniaus Kviklio istorinis veiklas *Lietuvos bažnyčios*; istorikas Jonas Dainauskas — "Bronius Kviklys — visuomenininkas". Meninę programą atliks smuikinininkė Veleckytė-Kliperienė ir solistas Jonas Vaznelis. Jiems akomponuos muz. fil. Alvydas Vasaitis.

— Lietuvių fotografijos 20-oji metinė paroda Chicago's Jaunimo Centre Čiurlonio galerijoje vyks spalio 25 — lapkričio 3.

— Anastazijos Tamošaitienės kilimų paroda spalio 19 — lapkričio 3 dienomis vyksta Anapilyje, Mississauga, Ont., Kanadoje, parodų salėje.

— Išėivijos lietuvių operos balius įvyks lapkričio 10 d. Chicagoje, Jaunimo Centro didžiojoje salėje.

— Lietuvių Fondas vėl skelbia piniginį ir naujų narių vėjų. Asmenys, paaukoję \$100, gaus vieną svečio bilietą į banketą, kuris įvyks lapkričio 16 d. Inšai siunčiami adresu: Lietuvių Fondas, 3001 W. 59th St., Chicago, IL 60729.

— Londono aerouoste rugsėjo 6 nusileido iš Telsių atskridusi tautinių šokių grupė "Mastis". Šokejai toliau vyko į Škotiją, kur netoli Carlilo miesto Melrose vietovėje jie dalyvavo tautinių šokių važybose.

— Reader's Digest žurnalo spalio mėn. numeris patalpino puikų straipsnį apie Lietuvą. Ši kelia lietuvių didvyriškumą siekiant laisvės. Plačiau aprašo sausio 13 d. įvykį, cituoja Lietuvos laisvės kovotojų pasisakymus. Įdėta beveik puslapių dydžio nuotrauka, išgarsėjusi visame pasaulyje: po sovietinio tanko vikšrais trauškama Loreta Asanavičiūtė, o vyrų būrys rankomis bando tanką nustumti.

— Londone, Ont., Kanadoje, artėjant tautinių šokių šventei, susiorganizavo tautinių šokių veteranų ansamblis "Sugrįžki, jaunyste" ir jaunųjų "Baltijos" ansamblis. Vyresniuosius ruoš Rasa Kurienė, o jaunųjų ansamblis veiks prie lituanistinės mokyklos.

IV-ose Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse teniso moterų dvejetų finalistės 45 m. amžiaus grupėje. Iš k.: B. Anderson (Detroit) su A. Kalvelyte (Lietuva) laimėjo sidabro medalį. Gražina Aleksandravičienė (Hartford) ir Vanda Vebeliūnienė (New York) laimėjo aukso medalį. Vebeliūnienė taip pat laimėjo aukso medalį mišriame dvejete su Stasiu Labanausku (Lietuva) ir sidabro medalį moterų vienete prieš M. Gudavičienę (Lietuva).

IŠ BALZEKO LIETUVIŲ KULTŪROS MUZIEJAUS VEIKLOS

• Kanados lietuvė dailininkė Rita Bulovaitė atidarė savo naujaujų kūrinių parodą spalio 18 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus dailės galerijoje. Dail. Bulovaitė gimusi Kaune, į Kanadą atvyko 1978 m. Ji įgijo architektūros bakalauro laipsnį Vilniaus Dailės Institute ir magistrų laipsnį Toronto universitete. Pirmąją personalinę parodą menininkė surengė 1989 m. Vilniaus Dailės muziejuje. Ji taip pat dalyvavo eilėje grupinių parodų: Juventus klube Vilniuje (1961), Kauno Politechnikos Institute (1962), Lietuvos Dailininkų Sąjungos parodų salėje Vilniuje (1962), Jarvain galerijoje Toronte (1984), Anapilio galerijoje Mississauga Kanadoje (1989). 1968-1969 autorė buvo viena finalistų paminklo II Pasaulinio karo aukoms projektų konkurse Lietuvoje. Dailininkė turi pakvietimą 1992 m. organizuoti personalinę parodą Maskvos Ikonų muziejuje.

• Birutė Šaulytė-Čečkienė, Lietuvos nepriklausomybės akto signataro, diplomato, visuomenininko ir laikraštiniuko Jurgio Šaulio duktė, Balzeko muziejui padovanojo savo tėvo labai vertingus eksponatus. Tai skulptoriaus Petro Rimšos sukurti Vilniaus įkūrimo, Klaipėdos atgavimo ir Didžiojo Vilniaus Seimo meniškai bronziniai medaliai. Taip pat du dideli bronziniai medaliai, kuriuos jos tėvas buvo gavęs iš popiežiaus Pijaus XI tuo metu, kada jis buvo Lietuvos nepaprastu pasiuntiniu ir įgaliotu ministru prie Šv. Sosto 1927-1931 m. Visi medaliai, lieti Šveicarijos firmos Huguenin, Freres & Co., dar turi savo gerai išsilaukusias originalias dėžutes.

• Gailutė Valiulienė dėsto Balzeko muziejuje lietuvių kalbos pamokas lietuviškai nekal-

bantiems ar silpnai kalbantiems. Šiuo metu yra labai didelis susidomėjimas Lietuva tarp amerikiečių ar jau lietuviškai nekalbančių lietuvių kilmės žmonių. Daug kas nori keliauti į Lietuvą ar susirašinėti su giminėmis. Pamokos vyksta penktadieniais nuo 7 iki 8 val. vakaro.

• Kauno Vytauto Didžiojo Karo muziejus atsiuntė Balzeko muziejui parvežti suvenyrų, kuriuos išleido savo 70 m. jubiliejui paminėti. Gauta dviejų rūšių medaliai: moliniai su odine virvute pakabinti ant sienos. Juose pavaizduotas muziejaus pastatas ir bokštas su trispalve ir įrašu "Vytauto Didžiojo Karo Muziejus — 70 metų 1921-1991". Taip pat porcelaniniai, gaminti Kauno porcelano firmos Jiesia, vaizduoja muziejaus pastatą su panašiu įrašu. Kartu gauti ir ta pačia proga išleistieji dekoratyviniai spalvoti plakatai,

Kazimierui Urbaičiui, darbščiam visuomenininkui, rugpjūčio 16 surengtas pagerbimas 80 metų amžiaus sukakties proga. Dalyvavo per 100 žmonių. Rengė LB Floridos apygardos valdyba, kuriai pirmininkauja Janina Gerdvilienė. Anksčiau Urbaitis gyveno Waterbury, CT, plačiai reikšę lietuviškų organizacijų veikloje.

Lietuvių klube kiekvieną sekmadienį pietų metu dalyviai išgirsta savaitinę Vilniaus radijo žinių apžvalgą, kurią paruošia inž. J. Mikaila. Būna ir kitokių pranešimų.

"Saulės" lituanistinė mokykla naujus mokslo metus pradėjo rugsėjo 14 Don Vista Community Centre patalpose. Mokyklos vedėja yra Aurelija I. Robertson.

Romo Kalantos šaulių kuopos gegužinė-piknikas buvo rugsėjo

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fondas ar esi?

3001 WEST 59TH STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629
PHONE: (312) 471-3900
U.S.A.

LIETUVIŲ FONDAS LITHUANIAN FOUNDATION

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas, pavardė po dvi-taškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pavardės = įnašų iš viso.

1991 m. Nepos mėn.

2 x \$10 Tomkutė Milda, \$135; Wolff Valeria, \$215.
1 x \$12 Ponelis Pranas atm. įn., \$200.
1 x \$13.90 Šaulys prel. Kazimieras atm. įn., \$2,311.
4 x \$20 Keliuotis Juozas atm. įn., \$190; Paliulis Vytautas atm., \$120; Petrauskas Steponas atm. įn., \$460; Tamašauskas Juozas ir Petronėlė, \$810.
12 x \$25 Bačiulis Petras, Alfonsas ir Salomėja atm. įn., \$375; Dailidienė Valentina ir Zigmantas (miręs), \$300; Daukantas Bladas ir Zuzana, \$650; Gustaitis Juozas atm.: Petrauskienė Regina, \$625; Ilgūnas Stasys ir Irena, \$125; Kardysauskas Mrs. W. atm. įn.: Buffalo Lietuvių klubas, \$25; Koblinskas Darius A., \$150; Koblinskas Julius P., \$150; Rutkauskas Jonas atm.: Galiniene Irena, \$2,460; Šimukonis Algirdas, \$125; Steponaitis kun. Justinas, \$275; Valaitis Antanas, \$150.
2 x \$30 Petrauskas Adakris ir Salomėja, \$200; Raubienė Ona atm. įn.: Vasiliauskas Vladas ir Stefa, \$30.
2 x \$40 Jankus Danutė ir Eugenijus (miręs), \$400; Petravičienė Lidija, \$270.
1 x \$45 Naujokaitis Mykolas ir Elena, \$300.
10 x \$50 Banyš-Banevičius Kazimieras atm. įn.: Banevičius Victor ir Adelija, \$250; Dapkus Petras ir Ilona, \$300; Giedraitienė Elena atm.: Baras Stasys ir Elena, \$1,050; Gurėnas Bronius ir Marija, \$1,450; Ivaškienė Ona atm.: Ford Ken ir Jeanne, \$3,060; Koblinskas Algirdas P., \$700; Koblinskienė Vida, \$700; Mačiulis Kostas ir Lillian, \$200; Matulaitis Andrius atm. įn.: Nenortas Vaclovas ir Konstancija, \$50; Sadauskas Kazimiera ir Aleksas (miręs), \$150.
1 x \$60 Rastauskienė Konstancija atm. įn.: Rastauskas Augustinas, \$175.
1 x \$70 Bernotavičienė Irena Regina atm. įn.: Bernotavičius Petras, \$1,010.

tinkami įreminimui. Suvenyrus galima įsigyti Balzeko muziejaus krautuvėlyje.

• Valentinas Ramonis, Balzeko muziejaus vykdomasis direktorius, parašė anglų kalba knygą *Baltic States vs the Russian Empire: 100 Years of Struggle for Freedom*. Knyga gausiai iliustruota ir ją išleido Baltech Publishing leidykla. Ji tinkama supažindinti lietuviškai neskaitančią publiką su Lietuvos, Latvijos ir Estijos kova dėl laisvės ir nepriklausomybės. Knygą galima įsigyti muziejaus krautuvėlyje arba pas knygų platintojus.

ST. PETERSBURG, FL

25, trečiadienį, Veteranų parko antrame paviljone.

Lietuvių respublikonų klubo narių susirinkimas buvo rugsėjo 18 d. Florida Power Corp. patalpose.

Lietuvos pasiuntinybei Washingtono pasiuntinta aukų 1,930 dol.

E. Ivanauskienė klubo bibliotekai padovanojo Lietuvių enciklopediją, kuri artimiausiu laiku bus pasiųsta į Lietuvą.

Lietuvos laisvės banketas įvyko rugsėjo 12 klubo salėje. Dalyvavo 270 žmonių. Buvo ir graži meninė dalis. Po pietų pakeltos šampano taurės, sugiedotas Lietuvos himnas ir Ilgiausių metų. Šiam banketui maistą paaukojo lietuvių klubas, gėrimus FLCU Kasa, daug kas prisidėjo savo darbu. Klubas baras

banketo pelną paaukojo Lietuvai. Iš viso per tą vakarą Lietuvai gauta \$2,917 aukų. Lietuvių klubas aukas Lietuvai paremti rinkti kiekvieną sekmadienį pietų metu.

Klubo 30 metų sukakties minėjimas ir rudens balius įvyks spalio 26, šeštadienį, 6 v.v. klubo salėje.

Klubo choras savo veiklą pradeda spalio mėn. viduryje. P. Armonas sutiko laikinai vadovauti chorui, kol bus surastas naujas vadovas.

Lietuvių klubo visuotinis narių susirinkimas šaukiamas lapkričio 16, šeštadienį, 2 v. popiet klubo salėje.

Tautos šventė paminėta klubo salėje rugsėjo 6 d. Žmonių dalyvavo per 250. Paskaitą skaitė Vincas Šalčiūnas, iš Port St. Lucis, FL. Buvo ir meninė dalis.

Balfo vėjus vyksta visą spalio mėnesį. Balfo veiklos apimtis plečiasi nes reikia šelpti tautiečius ir Lietuvoje ir kituose kraštuose.

L. Ž.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

1 x \$75 Erlingis Linas, \$100.
23 x \$100 Ashmanskas Thomas, \$350, Baksys Bronius, \$500; Bankauskas Česlovas, \$1,100; Černius Kazys ir Filomena, \$4,400; Draugelis Arūnas ir Irena \$625; Giedraitis Vytautas atm. įn.: Giedraitienė Aniceta, \$100; Haugen Denise, \$100; Juodviršis Juozas atm. įn.: Juras dr. Frank, \$205; Kankus Leonas ir Stasė, \$1,500; Karoblis dr. Vytautas ir Antanina (mirusi), \$8,300; Lukienė Liusė Regina: Lukas Jonas, \$1,185; Markus Romualdas ir Amelia, \$300; Miškinis Kęstutis A., \$100; Norvilas Kostas A., \$500; Polekuskas Petras ir Elena, \$200; X, \$650; Raugas Balys ir Marija, \$400; Skomantas Juozas, \$400; Steponavičius Arkivysk. Julijonas atm. įn.: Prunskis prel. Juozas, \$100; Stukas Albinas, \$400; Surdokas Cezaris ir Stasė, \$400; Valius Šarūnas, \$100; Valūnas Petras ir Laima atm. įn.: Gruzdis Ginė, \$320.

1 x \$120 Gimbutas dr. Jurgis, \$620.
1 x \$125 Žuvusiems 1991 m. sausio 13 d. Vilniuje atm. įn.: Peckaitis J. \$100, Juodvalkis A. \$25, \$350.

3 x \$150 Bobelis Antanas ir Danutė, \$250; Liorentas Jonas atm.: Skučas Donatas ir Gina \$100, Pūrelis Elena \$50, \$1,550; Mačiulis Julius ir Paulina, \$250.

1 x \$170 Daunorienė Janė atm.: Kova Bronė \$100, draugai \$70, \$3,170.

2 x \$200 Bartosevičius Eugenijus atm. įn.: Bartosevičius Eugenija, \$3,500; Šulaitis Alfonsas atm.: Šulaitienė Anelė, \$400.

2 x \$300 Dūda Kazimieras, Jonas ir Bonifacijus atm. įn.: Cukurienė Janina, \$300; Radis Pranas ir Marija, \$1,000.

3 x \$500 Liaukus Justinas ir Elena, \$4,200; Šakinskas Petras (miręs) Julija, \$2,500; Stašinskas kons. Vytautas atm. įn.: Paravicini Stašinskaitė Ona, \$700.

1 x \$535 Paulikas Jurgis atm. įn.: Paulikas Olga, \$1,000.

1 x \$990 Adomaitis Jonas atm.: Adomaitienė Ona, \$1,400.

1 x \$1,000 Orvidas Adolfas ir Vaclova atm. įn.: Paulius Romana, Jonauskas Vitas ir Tamulionis Brigita, \$2,000.

1 x \$1,215 Klimas Raimundas atm. įn.: Sakus Mr. & Mrs. G. A. \$500, Pacevičius dr. Ant. ir Sofija \$200, Pacevičius dr. Antanas ir Lilija \$200, Pacevičius Algis ir Rūta \$100, Pacevičius Vytautas \$100, Aukštuolis Mečys ir Genutė \$50, Mironovich Roman ir Andriana \$40, Fulop Louis ir Melinda \$25, \$1,695.

1 x \$2,000 Gudelis Aleksandras, \$2,000.

1 x \$8,000 X, \$37,000.

Iš viso \$20,720.90.

1991 m. rugpjūčio mėn.

1 x \$35 Urbšaitis Kazys, 80 gimtad. proga įm. Marija ir Zenonas Punksiai, \$785.

11 x \$100 Balsys Alvydas, \$100; Cikanavičius Valdas, \$100; Galdikas Antanas ir Filomena, \$1,900; Jankauskas Antanas, \$100; Jankauskas Rolandas atm. įn.: Jankauskas Casimira, \$100; Jankauskienė Vida, \$100; Jurksaitis Victor, \$100; Latvėnas Alfonsas ir Ona atm. įn.: Latvėnas Rimas, \$300; Slapšienė Marija atm. įn.: Galdikas Antanas ir Filomena, \$300; Tamulis John ir Teodora, \$200 Zarskus Stasys, \$100.

1 x \$140 Daunoras Juozas atm.: Koviene Bronė \$100 ir 3 kt. asm., \$3,310.

1 x \$145 Šaulys Antanas, \$145.

1 x \$155 Šaulys prel. Kazimieras atm. įn.: Šaulys Antanas, \$2,466.

3 x \$200 Angeleika Bronius ir Juzė, \$810; Jokubka dr. Petras Ironis ir Elena, \$600; Žiūriai Baltramiejus ir Julija atm. įn.: Svo-telienė Marija, \$300.

1 x \$265 Balys dr. Stasys K. atm.: Valicenti John, Aldona & Tina \$100, Evanoff family \$35, Kairaitis Ant. \$30, Baniukaitis Vytautas ir Nijolė \$30 ir 6 kt. asm., \$965.

1 x \$400 Baltrušaitis Algimantas, Vytautė, Tomas ir Gabija: įm. Andrius Baltrušaitis, \$1,000.

1 x \$525 Treinys A. atm.: Bergas E. ir V. \$30, po \$25 Ambraziejus J. ir P., Biknaitis Juozas, Cibas Stanislava, Galiniene Irena, Jančauskas D. ir V., Jansonas Ed. ir I., Kapočius J., LB Cape Cod apylinkė, Mickūnas Č. ir I., Slapelis Stella, Šereška J., Vaitkus V. ir O., Vengris J. ir O. ir 10 kt. asm., \$625.

1 x \$22,141.80 Juškus Stasys, testamentinis palikimas, \$33,641.80.

Iš viso \$36,506.80.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1991.VIII.31 pasiekė 5,395,532 dol. Gautomis palūkanomis parėmė lietuvišką švietimą, meną, kultūrą ir jaunimą 3,073,786 dol.

Palikimai sudaro svarbią Lietuvių Fondo dalį. Iš viso palikimais gauta 1,627,534 dol. Sudarykite testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių Fondui. Testamente įrašykime šį tikslų pavadinimą:

„LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION, CHICAGO, IL”

Visi remkime Lietuvių Fondą, nes gautomis palūkanomis remiama lietuviybė.

IV-ose Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse teniso dalyviai. Kauno aikštėse jie pasirodė vienety, dvejetų ir mišrių dvejetų rungtynėse (virš 45, 55 ir 65 m. amžiaus grupėse). Palangoje teniso rungtynės vyko vyrų ir moterų sportinės grupės iki 35 m., Klaipėdoje mėgėjai rungtyniavo iki 35 m., o Šiauliuose 35-45 m. grupėse.

INTERNATIONAL
TRAVEL CONSULTANTS

9525 SO. 79TH AVENUE, HICKORY HILLS, IL 60457—2259 U.S.A.

1991/1992 KELIONĖS Į LIETUVĄ

Nr. 9911-N 01 lapkričio - 17 lapkričio, 1991. 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9912-D 26 gruodžio - 12 sausio, 1992. 14 naktų Vilnius, 2 naktys Kopenhaga.
Nr. 9913-J 10 sausio - 26 sausio, 1992. 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9914-F 07 vasario - 23 vasario, 1992. 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9915-MR 06 kovo - 22 kovo, 1992. 14 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9916-A 06 balandžio - 25 balandžio, 1992. 17 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.
Nr. 9917-MA 07 gegužės - 27 gegužės, 1992. 18 naktų Vilnius, 1 naktis Kopenhaga.

GARANTUOJAME ŽEMIAUSIAS KAINAS!

VISŲ IŠVYKŲ VIETOS LABAI RIBOTOS. DĖL TOLIMENĖS INFORMACIJOS PRAŠOME KREIPTIS: G. T. INTERNATIONAL, INC., 9525 SO. 79TH AVENUE, HICKORY HILLS, ILLINOIS 60457, TELEFONAS: (708) 430-7272.

Organizacijos Connecticut Lietuviai Katalikai (CLC) nariai ir jų draugai ruošia vieną iš vėliavų, kurios bus naudojamos procesijoje St. Joseph Katedroje, Hartford, CT, spalio 27 d., 11 val. ryto. Pagrindinis už Lietuvos laisvę padėkos mišių koncelebrantas bus vysk. Peter A. Rosazza. Prie vėliavos dirba, iš k.: Leanne Valengavich, Mary Hicks, Stanley Labieniec, Edward Ziegler, Theresa Labieniec ir Althea Leone. Nuotr. kun. Jono E. Rickteraičio

PADĖKOS PAMALDOS HARTFORDO KATEDROJE

Spalio 27 Šv. Juozapo katedroje Hartforde bus specialios pamaldos — maldos diena už nepriklausomą Lietuvą ir už Rytų Europą.

Pamaldose dalyvauja vysk. Peter A. Rosazza, pamokslą sako kun. Petras M. Stravinskis.

Pamaldas organizuoja Connecticut lietuviai katalikai (CLC), kurie ir anksčiau yra rengę įvairias pamaldas katedroje.

Pamaldos bus 11 val. Po pamaldų visi eis prie lietuviško

kryžiaus, kuris yra pastatytas prie katedros. Ten bus pritaikytos maldos. Po to visi kviečiami į katedros kleboniją, kur bus atgaiva.

Prieš tai spalio 18 ir spalio 25 vyks bendros repetacijos, Draugystės centre Šv. Andriejaus parapijos salėje. Giesmės bus giedamos lietuviškai ir angliškai.

Planuojant šias pamaldas, vyko eilė pasitarimų organizacijos (CLC) centre, Šv. Andriejaus

parapijos salėje, New Britain, CT. Šios lietuviškos parapijos klebonas kun. Jonas E. Rikteraitis, gimęs Amerikoje, su nuostabiu užsidegimu ir meile Lietuvai organizavo šias pamaldas. Jis išsireiškė: "Penkiasdešimt metų meldėmės ir prašėme Viešpatį, kad ateitų laisvė į Lietuvą. Dabar Lietuva laisva. Ar mes lauksime penkiasdešimt metų padėkoti Dievui? Ateikime su meile spalio 27 d., sekmadienį, į Šv. Juozapo katedrą Hartforde".

P.P.R.

ĮVAIRENYBĖS

Žinios iš 1937 metų

Trimito

Trimitas, Lietuvos Šaulių Sąjungos žurnalas, 1937 metų sausio 28 dienos No. 4 rašo:

Vienas Kauno avalinės savininkas, Seifertas, apgavęs savo

kreditorius, pasislėpė. Liko skolingas 150,000 litų.

Karo muziejus nupirko Vytauto priesaikos paveikslą originalą. Paveikslas nupirktas Paryžiuje iš dailininko Styko žmonos. Paveikslas apie 6 metrų pločio ir apie 4 metrų aukščio.

A. A.

JULIJAI RUTELIONIENEI

iškeliavus amžinybėn, jos vyrui Vytautui ir sūnui Algijui reiškiam gilią užuojautą ir liūdime drauge.

Regina ir Vytautas Vilkutaičiai

Neteko Tau sugrįžti į numylėtą Tėviškę — Uteną, Gudeniškės, — Amžina Tėvyne taip anksti netiketai Priglaudė Tave...

A. A.

muzikas MYKOLAS CIBAS

Šviesiam jo atminimui už jo sielą bus aukojamos šv. Mišios:

Lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne, NY, lapkričio mėn. 5 d. ir Cleveland, OH, lapkričio 8 d. Clevelande šv. Mišias aukos prel. A. Goldikovskis.

Nuoširdžiai prašau gimines, draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Mykolą savo maldose, kad Viešpats suteltų jo sielai amžiną šviesą.

Žmona Eufemija

SUDARYTA

LRD PREMIJAI

SKIRTI KOMISIJA

Lietuvių Rašytojų Draugija kasmet skiria premiją už tų metų geriausią grožinės literatūros veikalą. Premija — 2000 dol. Jos mecenatas — Lietuvių Fondas.

Dabar skiriama premija už 1990 metais išleistą knygą, Lietuvių Fondo valdybos pageidavimu premijos įteikimas nukeliamas į rudenį. Tuo pačiu nudelsiamas ir jos paskyrimas.

Lietuvių Rašytojų Draugijos valdyba norėjo sudaryti vertinimo komisiją New Yorke, bet pasirodė, kad tai gana sunku — rašytojai gyvena atskirai vienas nuo kito.

Valdyba tada kreipėsi į Chicago, paprašė rašytoją Česlovo Grincevičių sudaryti komisiją skirti komisiją. Paprastai komisijai parenkami penki arba trys žmonės. Šį kartą komisija sudaryta iš trijų žmonių: rašytojo Česlovo Grincevičiaus, poeto Kazio Bradūno, Draugo kultūrinio priedo redaktorės Aušrelės Liulevičienės. Draugijos valdyba jiems pasiuntė 1990 metais išleisti knygų sąrašą, kurį sudarė poetas ir vertėjas Alfonsas Tyruolis-Šešplaukis.

Pernai New Yorke buvo surengta literatūros šventė ir premijos įteikimas. Šiomet pasunkėjo rengimo sąlygos, ir tokios šventės New Yorke surengti negalės. Gal kas panašaus bus galima surengti Chicagoje.

Neužmirškime lietuviškos knygos. Ji šaukte šaukia mūsų pagalbą. Nusipirkime bent vieną lietuvišką knygą per mėnesį.

Ruošiasi VII PLJ Kongresui

Rūta Kalvaitytė, JAV LJS valdybos sekretorė, atstovaudama Jaunimo Sąjungai 13-osios LB Tarybos sesijoje, pranešė apie šios organizacijos metinę veiklą ir pasiruošimą Pasauliniam Kongresui, įvyksiančiam 1991 m. gruodžio - 1992 m. sausio mėn. Pietų Amerikoje.

Kalvaitytė buvo 7 mėnesiams išvykusi į Lietuvą studijuoti politinių mokslų Vilniaus Universitete ir dėstyti anglų kalbos. Nuo pavasario iki pat sugrįžimo į JAV tik ką praėjus pučiui, Rūta dirbo Lietuvos Vyriausybės Spaudos Biure, Skautų Sąjungoje ir komisijoje, atrenkant svečius iš Lietuvos į 7 Pasaulinį Jaunimo Kongresą.

1991 m. rugpj. 17 d. Lietuvos Aide buvo išspausdintas interviu, kuriame Kalvaitytė drauge

su kitais PLJS nariais papasakojo apie sąjungos tradicijas. Sąjungai šiemet sukanka 20 metų ir 25 metai nuo pirmojo Kongreso. Ji iškelia galimybę pirmą kartą Lietuvos jaunuoliams dalyvauti jubiliejiniam Kongrese Urugvajuje.

Sugrįžusi į Bostoną, dirba Lietuvių Informacijos Centre. Rūta visą laiką palaikė ryšį su Lietuvos komisija ir tarpininkavo parenkant galutines delegatų kandidatūras į VII PLJ Kongresą. Savo pranešime LB Tarybos sesijoje ji pristatė tuos asmenis. Pabrėždama Lietuvos jaunimo dalyvavimo svarbą pirmą kartą PLJS Kongrese, ji kreipėsi į LB, prašydama suteikti atitinkamą finansinę paramą.

Ateitininkų Sendraugių susirinkimas

Spalio 6 d. popietę įvyko Ateitininkų Sendraugių Sąjungos Bostono skyriaus rudens susirinkimas. Pirm. Antanas Girmius. Ateitininkų iš Putnam, Worcesterio ir Bostono apylinkių tradicine susitikimo vieta tapo svetin-

MIRĖ KAZYS LAPINSKAS

Kazys Lapinskas, reiškėsis įvairioje Worcesterio lietuvių veikloje, būdamas 68 m. amžiaus, spalio 3 mirė Hahnemann ligoninėje.

Velionis gimė Lietuvoje. Tėvai mažą berniuką atsivežė į JAV. Worcesterį jis išgyveno 58 metus. Buvo baigęs Waltham School of Watchmaking ir 38 metus dirbo laikrodininku, ypač maloniai patarnaudamas lietuviams. Per Antrąjį pasaulinį karą jis tarnavo JAV kariuomenėje, artilerijos batalione.

Velionis priklausė prie Lietuvos Vyčių 26-tos kuopos, Šv. Kazimiero parapijos ir Greendale vyrų klubų. Lietuvių karo veteranų, Amerikos invalidų veteranų, Maironio vardo lietuvių labdaros draugijos.

Gedulingas mišias Šv. Kazimiero lietuvių parapijos

bažnyčioje spalio 5 koncelebravo Lietuvos Vyčių dvasios vadras kun. J. Petrauskas, MIC, Aušros Vartų parapijs klebonas kun. A. Volungis ir kun. A. Yankauskas. Giedojo pensininkų vyrų choras, vadovaujamas vargonininkės O. Valinskienės. Ilga automobilio vilkstinė palydėjo a.a. Kazio palaikus į Šv. Jono kapines, kur Lapinskių šeimos sklypelyje jau ilsisi sūnus William, miręs 1950 m. Po laidojimo apeigų šeima pakvietė dalyvius pietų į Maironio Parką.

Velionis buvo susipratęs katalikas. Nuliūdime liko žmona Milda, su kuria velionis išgyveno 44 metus, du broliai su šeimomis ir kiti giminės. Vietoj gėlių aukos pagal šeimos pageidavimą buvo skiriamos Lietuvai pagelbėti fondai.

J. M.

Bostono ir apylinkės Pabaltiečių Bendruomenės maloniai kviečia Jus dalyvauti

BALTIJOS TAUTŲ LAISVĖS ŠVENTĖJE

paminėti kovos, užsitęsios virš penkiasdešimt metų ir mūsų bendros svajonės išsipildymo — Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybės atgavimo

Šeštadienį, lapkričio 16 dieną,

7:00 v. v. kokteiliai,
8:00 v. v. vakarienė ir svečių pristatymas,
10:00 v. v. šokiai

Dalyvaus Lietuvos Ambasadorius Stasys Lozoraitis

Kultūrinę programą atliks lietuvių, latvių ir estų vienetai, užbaigiant tautų draugystės šokių.

American Ballroom — Westin Hotel — Copley Place
10 Huntington Avenue
Boston, Massachusetts

Bilietai \$50.00 asmeniui. Būtina rezervuoti iki lapkričio 12 d.

Dėl bilietų ir informacijos prašom kreiptis pas:

Antaną Janušką

17 Church Street, Milton, MA 02186, tel. 617-698-5438

Čekius rašyti: Baltic Freedom Celebration

NAUJOSIOS ANGLIJOS PABALTIEČIŲ DRAUGIJA

kviečia visus apsilankyti

KONCERTE

Sekmadienį, lapkričio 3 d., 3 val. po pietų

First ir Second Church salėje

66 Marlborough Street

Bostone

GRAŽINA APANAČIČIŪTĖ, sopranas

VYTAS BAKŠYS, pianistas

Programoje atliekami Scarlatti, Caldara, Stradella, Luzzi, Verdi, Ponchielli, Wagner, Juozapaičio, Klovos, Dvariono, Karnavičiaus, Tallat-Kelpšos, Kačanausko kūriniai.

Bilietai į koncertą parduodami prie durų

valandą prieš koncertą. Bilietų kainos:

\$15.00 suaugusiems, \$6.00 studentams ir pensininkams.

gi Veronikos Keturakienės namai.

Prelatui Vyt. Balčiūnui sukalbėjus pradžios maldą, išklaudyta Vilniaus universiteto prof. dr. Leono Griniaus paskaita "Gyvenimo ir mirties virsmo samprata Lietuvių mitologijoje". Biochemijos dr. prof. Leonas Grinius antrus metus skaito paskaitas MIT ir dirba eksperimentinį darbą Tufts universiteto laboratorijose.

Savo paskaitoje prof. Grinius nagrinėjo kultūros filosofijos problemas, aptarė senovės lietuvių papročius, padedančius žmogui, tautai įveikti grėsmingus laikotarpius pakeliui į nuškaistintą dvasios būseną. Lietuvių mitologijoje išskiriami trys pagrindiniai virsmai: gimimas-vestuvės-mirtis, kurių supratimas padeda išgyventi lemtingus periodus žmogaus ir tautos gyvenime dabarties sąlygomis.

Dr. Česlovas Masaitis papasakojo apie vasaros Ateitininkų konferenciją Vilniuje. Susirinkimo pabaigoje visi pasivažiavo užkandžiais ir kavute.

SOS-Vaikai metinis susirinkimas

Nukryžiuotojo Jėzaus seselių vienuolyne Brocktone spalio 10 d. vakare įvyko pirmasis SOS-Vaikai labdaros organizacijos metinis susirinkimas.

Pirm. Daiva Veitas-Neidhardt papasakojo apie metų senumo organizaciją ir jos darbus, ateities planus. Per du siuntimus buvo pasiūsta Lietuvos SOS-Vaikams (pirm. Elena Kubilienė) 268 dėžės su vaikiškais drabužiais, žaislais, avalyne, knygomis ir medikamentais.

Bostono skyriaus kvietimu Elena Kubilienė 1991 m. sausio mėn. lankėsi JAV. Vicepirm. Maria Ashmanskas-Tovares ir valdybos narė Marija Goštautienė šią vasarą lankėsi Lietuvoje ir susitiko su Caritas, SOS-Vaikai vadais, vietoje susipažino su vaikų globos institucijomis. Maria Tovares nusivežė klausos aparatų, kuriuos dovanavo dr. Reagan iš Children's Hospital, RI, ir 10 džiūzių dantų plombų.

Dvi gydytojos šiomis priemonėmis gydė našlaičius, vasarą įvyko Elenos Kubilienės vedamoje vaikų stovykloje, ir vaikus-invalidus dr. Puro Institute Kaune.

Marija Goštautienė dalyvavo atrenkant vaikų piešinius, kurių pagrindu Bostono skyrius numato atspausdinti sveikinimų atvirukus ir pelną perduoti Lietuvos SOS-Vaikams. Šiam tikslui iš \$10,000, suaukotų ir uždirbtų įvairių akcijų metu, atvirukų investavimo pradžia paskirta \$2,000.

Vasaros kelionės metu buvo tiriamos vaikų adoptavimo galimybės. Čia SOS-Vaikai žada tarpininkauti. Dideliu dėmesiu išklaudyta Virgos Jelionis-Chayur pranešimas apie savo patirtį šią vasarą Vilniuje adoptuojant naują gimę. SOS-Vaikų Bostono skyrius turi surinkęs informaciją apie adoptuojamus vaikus ir apie vaikus, kuriems reikalinga medicininė-chirurginė pagalba. Be materialinės, medicininės ir adoptavimo paramos, kitais metais numatoma įsteigti "vaikų gelbėjimo (Save a Child) ir neturtingų "Šeimų gelbėjimo" (Save a Family Foster Parents Plan) programas.

Po 40 minučių vaizdajuostės, nufilmuotos vasarą vaikų globos įstaigose Lietuvoje, susirinkimo dalyviai dalinosi nuomonėmis, pasiūlymais, pasivažiavo.

RENGINIAI

Lapkričio 3 d., sekmadienį, 3 val. popiet First & Second Church, 66 Marlborough St., Bostone, įvyks pirmas šio sezono Baltų Draugijos serijos koncertas. Programą atliks solistė Gražina Apanavičiūtė (soprano), akomponuos Vytautas Bakšys (piano).

Lapkričio 3 d., sekmadienį, 3 val. popiet Maironio Parke, Worcester, MA, įvyks seserų Marytės Bizinkauskaitės-Bildienės ir Verutės Bizinkauskaitės-Cote koncertas. Koncerto pelnas skiriamas SOS-Vaikai organizacijai.

L.Ž.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuvė ..... (718) 827-1350
Vienuolynas .... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

Kultūros Židinyje šį savaitgalį: spalio 26 d., šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvos virtuozų koncertas. Programą atliks smuikininkas Vilhelmas Čepinskis ir pianistas Povilas Stravinskis. Spalio 27 d., sekmadienį, 3 val. popiet Lietuvos Katalikų Moterų Kultūros draugijos popietė. Apie vysk. Valančių kalbės Paulius Jurkus, po to Leonardo Andriekaus, OFM, naujos poezijos knygos *Palikau tik dangų mėlyną* sutiktuvės.

Šviesos taupymo sumetimais spalio 26 d., šį šeštadienį, einant gulti laikrodžiai atsukami viena valandą atgal.

Vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, spalio 20 d., pereitą sekmadienį, dalyvavo Paterson, NJ, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos 80 metų sukakties iškilimėse, o spalio 27 d., šį sekmadienį, dalyvavo Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos 50 metų sukakties iškilimėse.

Kun. dr. Kornelijus Bučmys, OFM, Darbininko redaktorius, šį savaitgalį dalyvavo Los Angeles, CA, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos 50 metų sukakties iškilimėse. Anksčiau toje parapijoje Tėv. Kornelijus yra keletą metų vikaravęs.

Kariuomenės šventės minėjimas šiemet įvyks lapkričio 24 d. Apreiškimo parapijos bažnyčioje ir salėje.

Pranciškonai dėkoja dailininkui Juozui Bagdonui už paaukotą paveikslą Kretingoje steigiamai lietuvių išėivijos dailininkų galerijai.

Pianistės Aldonos Kepalaitės pianino rečitalis įvyks lapkričio 4 d., 2:30 v. popiet Donnell Library Center Auditorium, 20 West 53rd Street. Dėl informacijos skambinti 212-621-0619. Programoje Beethoven, Liszt ir Chopin kūriniai. Įėjimas laisvas.

Lietuvos Vyčių centro valdybos antras posėiminis posėdis įvyks spalio 26 d., Šv. Jurgio parapijoje, Philadelphia, PA. Parapijos klebonas yra Lietuvos Vyčių centro dvasios vadovas kun. Juozas Anderlonis. Suvažiavimo šeiminiškai — Philadelphia 3 kuopa. Posėdžiui vadovaus naujai išrinkta pirmininkė Frances Petkus.

Dail. Vladas Žilius, gyv. Bronx, NY, spalio 10 atvežė į rudens parodą Kultūros Židinyje savo paveikslų, apsilankę Pranciškonų spaustuvėje, paliko auką *Darbininkui* 50 dol. Dailininkui nuoširdžiai dėkojame.

Kun. J. Pragulbickas, gyv. Cranford, NJ, mokėdamas už dvi prenumeratas, pridėjo 60 dol. auką *Darbininkui*. Nuolatiniam spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

J. Daubėnas, iš Forest Hills, NY, mokėdamas už prenumeratą, pridėjo 30 dol. auką. Labai dėkojame.

Ieško namų ruošos darbo. Skambinti, 718 296 — 5907.

KARGO Į LIETUVĄ BE MUITO! Siunčiame SAS oro linija į Rygą. Siuntinius atsiimti Rygos muitinėje. Minimumas 110 lbs arba 50 kg. Kaina \$1.55 už svarą. Galima siųsti naujus ir dėvėtus drabužius, batus, medžiagas, maistą bei nereceptinius vaistus. Kreiptis į: G.T. INTERNATIONAL, 9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457. Tel. 708 430-7334.

APIE KULTŪROS ŽIDINIO PRAEITĮ IR ATEITĮ

Spalio 12 d. Kultūros Židinio narių susirinkime, kaip jau buvo pranešta, aptarti Židinio išlaikymo reikalai, išrinkta taryba.

Algirdas Mačiulaitis perrinktas tarybos pirmininku. Jis susirinkime kalbėjo apie Židinio praeitį ir ateitį. Pradžioje jis sustojo ties džiugiais įvykiais, kad Lietuva tapo nepriklausoma valstybė, dramatiški įvykiai palietė ir kiekvieną susipratusį lietuvių. Įvykių pasekmės pasireiškė ir Kultūros Židinyje. Čia New Yorko lietuvių susitikimo su Aukščiausiosios Tarybos pirmininku Vytautu Landsbergiu ir kitais aukš-

tais pareigūnais. Židinio patalpos buvo taip pat naudojamos suteikiant būtiną pagalbą Lietuvai, ar tai būtų buvę svarbūs organizaciniai susirinkimai, ar įvairių stambių siuntų paruošimai. Nėra abejonės, kad tokia veikla dar padąžnės ateityje.

Iš kitos pusės, įvykių Lietuvoje sukėltoji visokių aukų infliacija ir nukreipimas dėmesio į Lietuvą žymiai (\$5,000) sumažino aukas Kultūros Židiniui. Židinio išlaikymui buvo taip pat nuostolingas kelionių iš Lietuvos suvaržymas, dėl kurio krito pajamos iš Židinio rengtųjų koncertų. Židinio padėtis taip pat pasunkėjo, sumažėjus paramai iš pranciškonų bingų, kuris darosi nepelningas ir netrukus visiškai užsibaigs.

Nežiūrint to, Kultūros Židinis sugebėjo užbaigti praėjusius metus (iki liepos 1) su mažu (\$1,100) pelnu. Tai jau antri iš eilės pelningi metai po daugelio nuostolingų. Už tai jis dėkoja augančiai Židinio narių šeimai, visiems Židiniui aukotojams, įskaitant Kultūros Fondą, tėvų pranciškonų bingų žaidimų pravedėjams ir kitiems, Židiniui įvairiai padėjusiems.

Sia proga jis paminėjo Vytautą Kulpa, kuris jau daugelį metų nemokamai dirba ilgas valandas, stropiai atlikdamas atsakingas išdinininko ir sąskaitininko pareigas. Vylėsi, kad, ligi atsiras tinkama pakaita, Kulpa sutiks ir toliau padėti. Mačiulaitis atkreipė dėmesį, kad Židinio vidaus ir išorės išvaizda yra žymiai pagerėjusi, ir kad kiemas pagražintas gėlynu. Už tai dėkoja prižiūrėtojams Jurkūnams.

Kalbėdamas apie Židinio ateitį, Mačiulaitis nurodė, kaip galima būtų surasti naują būdą lėšoms telkti, o ypač ieškoti naujų narių ir darbuotojų.

Lietuvos virtuozai — Vilhelmas Čepinskis, smuikininkas, ir Povilas Stravinskis, pianistas, pasirodys jungtiniame koncerte Kultūros Židinyje spalio 26 d., šį šeštadienį, 7 val. vak.

Vyr. skaučių židinio "Vilija" sekanti sueiga įvyks lapkričio 6 d., trečiadienį, 7:30 val. vak. sesės Irenos Vilgalienės namuose, 36 Hicks Lane, Great Neck, NY 11020. Telef. 516-482-6684.

Kun. Viktoro Dabušio mirties pirmosios metinės sueina lapkričio 9, šeštadienį. Ta proga mišios aukojamos Šv. Vardo bažnyčioje, St. Petersburg, FL, ir Šv. Kazimiero bažnyčioje Patersone, NJ.

Aktorius Vitalis Žukauskas spalio 14 išskrido į Lietuvą, kur įvairiuose miestuose atliks vieno asmens teatro humoristinę programą. Iš viso bus 14 spektaklių. Grįžta lapkričio 12 d.

Prieš 15 metų, 1976 liepos 4 Manhattan, atidengta pirmoji New Yorko lietuvių gydytojo ir mokytojo Aleksandro Kuršiaus memorialinė lenta.

Vysk. Sigitas Tamkevičius, SJ, dalyvavo Washington, DC, įvykiuose Šiluvos koplyčios šventinimo sukaktuvinėse iškilimėse ir pasakė pamokslą. Grįždamas Lietuvon, buvo užsukęs į Brooklyną ir apsistojęs lietuvių pranciškonų vienuolynė.

Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros draugija spalio 27, sekmadienį, 3 val. popiet Kultūros Židinio mažojoje salėje rengia kultūrinę popietę. Programoje rašytojas Paulius Jurkus kalbės apie vysk. M. Valančiaus vaidmenį 19 amžiaus viduryje ir dvi jo sukaktis. Bus susipažinta su Lietuvoje išleista poeto Leonardo Andriekaus poezijos rinktinė *Palikau tik dangų mėlyną*. Pats autorius paskaitys savo poezijos. Po programos — kavutė su namie keptais pyragais. Įeinant aukojama. Jei bus pelno, jis bus paskirtas Lietuvos našlaičiams. Į popietę yra pakviestas ir Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų Anicetas Simutis su ponija.

Uostamiesčio muzikantai iš Klaipėdos koncertuos Kultūros Židinyje lapkričio 16, šeštadienį. Laisvės Žiburio rudens koncerte. Programoje instrumentalistų ir pavienių solistų pasirodymas. Antroje dalyje — linksma lietuviška vakaruška.

Savo auka paremk lietuvišką spaudą

DALYVAUJA JT AMBASADORIŲ ŽMONŲ KLUBO VEIKLOJE

Lietuvai tapus pilnateise Jungtinių Tautų nare, prisidėjo daug pareigų socialinio bendravimo srityje ne tik ambasadoriui Anicetui Simučiui, bet ir jo žmonai. Dalyvauti tenka dažniausiai kartu, bet daugeliu atvejų ir atskirai. Štai Valstybės Sekretoriaus žmona, ponija Baker, sukvietė visų misijų vadovų žmonas į Whitney Amerikos Meno Muziejų kuklioms vaišėms. Joms aprodė muziejuje išstatytus amerikiečių dailininkų-modernistų darbus. Savo atsilankymu susirinkomą pagerbė ir Prezidento žmona, Barbara Bush, trumpam užsukdama į susirinkimą ir visas pasveikindama.

Prie Jungtinių Tautų veikia Misijų Ambasadorių Žmonių klubas. Tai organizacija, kuriai priklauso visų Misijų akredituotų ambasadorių ir sekretoriato vadovų žmonos ir kuriai šiuo metu pirmininkauja Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadoriaus žmona, Alice Pickering. Spalio 15 d. įvyko pirmas šio sezono susirinkimas — priešpiečiai, kur

MAISTO SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ŠVENTĖM ŽEMESNĖM KAINOM: mėsa, dešros, sūris, aliejus, cukrus, ryžiai, kava ir kt. Įvairaus dydžio: 55 svarų, 30 sv., 15 sv. Kainos nuo \$50 iki \$90. Kreipkitės, suteiksim smulkesnę informaciją. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629, 312-436-7772.

Ieškoma lietuvių moteris namų ruošos darbams, skambinti tel. 203-938-9522.

Ieškau bendrakeleivio į Floridą. Išvykstama apie lapkričio 4 d. Skambinti — tarp 6 ir 9 val. vak. 718 - 782-1541.

dalyvavo ir Janina Simutienė.

Susirinkimas įvyko viename iš JT rūmuose esančių delegatams skirtų restoranų. Susirinko gal daugiau šimto klubo narių ir jų svečių. Pasakytos kalbos apie UNICEF, buvo loterija, kurios pelnas skirtas tos organizacijos reikalams. Naujos narės buvo pasodintos į garbingiausią vietą, prie pirmininkės ir jos viešnių ponijų de Cuellar, Loeb ir kitų. Po vieną naujos narės buvo pakviestos atsistoti, ir joms paplota. Čia Lietuvai buvo parodytas ypatingas dėmesys, nes iš baltiečių tik viena Simutienė dalyvavo.

NAUJAS "ŽAIBO" NR. 11! Miltų 10 sv., cukraus 10 sv., ryžių 6 sv., aliejaus 64 oz., 8 O'Clock pupelių kavos 39 oz., mėsos konservai: 2 dėž. kumpio (1 kg), 2 dėž. liežuvio drebučiuose (0.65 kg), 2 dėž. vištienos savo sultyse (0.65 kg). Pilna kaina \$100.00. Bus pristatyta bet kurioje Lietuvos vietovėje per 10 darbo dienų. "ŽAIBAS", 9525 So. 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457 — tel. (708) 430 - 8090.

\$1.95 — SVARAS — KALĖDINIAI SIUNTINIAI pristatomi į namus LIETUVOJE. Specialus susitarimas. Rūbai, maistas, vaistai BE MUITO. Ši nuolaida galioja rugsėjo ir spalio mėn. Paskubėkit! Iš kitur savo daiktus siųskite mums paštu arba UPS.

TRANSPAK 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629 tel. 312-436-7772

Vytautas Pakalniškis, Lietuvos vicepremjeras, spalio 20 d. Kultūros Židinyje kalba apie padėtį Lietuvoje. Jo vadovaujama delegacija spalio 19 d. atvyko į New Yorką ir čia susitiks su New Yorko valstijos ir universiteto atstovais ir pasirašys ekonominio ir mokslinio bendradarbiavimo sutartį. Nuotr. Vytauto Maželio

KASA, Federalinė lietuvių kredito unija, praneša, kad nuo spalio 21 pakeičiamos darbo valandos. Pilnas patarnavimas: pirmadienį, antradienį, trečiadienį ir penktadienį — nuo 9 val. ryto iki 3 val. popiet, ketvirtadienį — nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Langelio patarnavimas: šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos. Dėl švenčių KASA bus uždaryta šiomis dienomis: lapkričio 28, gruodžio 24, gruodžio 25, gruodžio 31, sausio 1.

"ŽAIBAS" NR. 6 — MAISTO PRODUKTAI bus pristatyti Jūsų nurodytu adresu bet kur Lietuvoje: 10 sv. miltų, 10 sv. cukraus, 6 sv. ryžių, 29 oz. dežė persikų, 4 sv. valg. druskos, dežė ananasų, 2 dėž. džiovintų slyvų, 2 dėž. razinų, 64 oz. aliejaus, 1 dėž. įvairių arbatų, 39 oz. pupelių kavos, 12 oz. kakavos. Pilna kaina \$100.00. Kreiptis: "ŽAIBAS", 9525 South 79th Ave., Hickory Hills, IL 60457. Telef. 708 430-8090.

Dail. Albinas Elskus su žmona spalio 19 išvyko į Italiją patikrinti, kaip pagal jo projektus atlieka dideles mozaikas, kurios bus įstatytos New Jersey kapinių mauzoliejuose.

Sveikas, darbštus ir sąžiningas lietuvis, 45 m. amžiaus (atrodo žymiai jaunesnis), 168 cm ūgio, norėtų susipažinti su panašia moterimi ar mergina. Kazys Korsakas, 51 Arpage Dr. E., Shirley, NY 11967. Telef. 516 281-3002.

Du draugai ieško darbo. Yra keraminių (ceramics) plytelių klojimo specialistai. Gali iškloti plytelėmis virtuvę, koridorių ar vonios kambarį. Taip pat atlieka visokius dažymo ir kitus darbus. Visi darbai atliekami kuo pigiausiai. Kreiptis tel.: (718) 277-7257. Klausiti: Augis (sk)

Jauna moteris ieško darbo. Skambinti Rasai 718 235-1403.

Du vyrai ieško kambario su virtuve ar be virtuvės. Skambinti vakarais 718 296-0319.

LAISVĖS ŽIBURIO RADIOJŲ PENKIASDEŠIMTASIS KONCERTAS

Šeštadienį, lapkričio 16, 7 val. vak.

Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY

PROGRAMOJE

UOSTAMIESČIO MUZIKANTAI IŠ KLAIPĖDOS vad. BRONIUS MŪRAS

Bilieto kaina — 13 dol. Visos vietos numeruotos. Bilietus patartina iš anksto įsigyti pas platintojus arba paštu, atsiunčiant sau adresuotą voką ir atitinkamai sumai čekį

Lithuanian Radio Club vardu, 217 - 25 54 Ave., Bayside, NY 11364.

PLATINTOJAI:

E. Kezienė, Z. Jurienė, D. Didžbalienė, A. Stankaitienė, M. Šalinskienė, R. Bitėnas, A. Diržys, B. Rutkūnas, R. Kezys, KASA, N. ir P. Baltrulioniai, R. Graudys.

Po programos šokiai, vaišės, loterija. Užkandžių ir gėrimų patarnavimas visose Kultūros Židinio salėse

Gros papildytas

BROLIŲ KEZIŲ ORKESTRAS, vad. Vyt. Daugirdo

Stalus vaišėms galima rezervuoti pas Stasį Karmaziną 781 - 441-1242

— Mašinų apsaugai patvulinuos policija —

Visus atsilankyti kviečia

105.9 FM SEKMADIENIAIS 9-10 V. RYTO LAISVĖS ŽIBURIO RADIOJAS